

INNOWACJE

INNOWACYJNOŚĆ I WSPÓLPRACA PONADNARODOWA W PO KL

BEZ GRANIC

NR III / PAŹDZIERNIK

2011

Biuletyn
Krajowej Instytucji Wspomagającej
Programu Operacyjnego
Kapitał Ludzki

**UPOWSZECHNIANIE
I WŁĄCZANIE
CZAS ZACZAĆ**

**INNOWACYJNA
OŚWIATA**

**SPOŁECZNA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ
BIZNESU**

**PROBLEM BEZROBOCIA
OSÓB W WIEKU 50+
MA WYMIAR OGÓLNOPOLSKI**

SPIIS TREŚCI

- 3 Od redakcji
- 4 Nad czym pracujemy... Jak wspieramy...
- 7 Usprawnić system wdrażania projektów innowacyjnych oraz projektów współpracy ponadnarodowej
Rozmowa z Joanną Bogdziewicz-Wróblewską i Agnieszką Paluch z Wydziału Wdrażania Funduszy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku
- 10 Aktywne uczestnictwo opiekuna w życiu projektu
Rozmowa z Aleksandrą Maciaszczyk, inspektorem w Oddziale ds. Obsługi Projektów Konkursowych, Wydział Aktywizacji Zawodowej Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Filia we Wrocławiu, opiekunem projektu „Pracownik 50+ . Przelamywanie barier na rynku pracy”
- 12 Partnerstwo Wymiaru Północnego w dziedzinie Zdrowia i Opieki Społecznej (NDPHS) jako przykład współpracy i wkładu w rozwój Europejskiej Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego
- 14 Innowacyjna oświata
Rozmowa z dr Wiesławą Bronowską, ekspertem opiniodawcą oceniającym strategię wdrażania projektów innowacyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rzecz Krajowej Sieci Tematycznej „Edukacja i szkolnictwo wyższe”
- 17 Społeczna odpowiedzialność biznesu
Rozmowa z Tomaszem Szarkiem, wicedyrektorem ds. funduszy europejskich w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Olsztynie
- 20 Strategia Unii Europejskiej dla regionu Dunaju
- 22 Znaleźć odpowiedniego partnera
Rozmowa z Katarzyną Brzychcy, wicedyrektorem ds. Europejskiego Funduszu Społecznego w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie
- 25 Strategia wdrażania projektu innowacyjnego – wyższe stadium dojrzałości pomysłu do realizacji
Rozmowa z Beatą Leder, ekspertem opiniodawcą oceniającym strategię wdrażania projektów innowacyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rzecz Krajowej Sieci Tematycznej „Edukacja i szkolnictwo wyższe”
- 28 Krajowy Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego
Innowacyjne Mazowsze – jak włączyć rezultaty i produkty innowacyjnych projektów PO KL do głównego nurtu polityki i praktyki
- 30 Skutecznie wesprzeć migrantów
Rozmowa z Ewą Rurynkiewicz, koordynatorem projektu innowacyjnego „Poszukiwanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy” realizowanego przez Uniwersytet Opolski
- 32 Funkcjonowanie Sieci Tematycznych – aktualności
- 34 Problem bezrobocia osób w wieku 50+ ma wymiar ogólnopolski
Rozmowa z Agnieszką Rożek, starszym inspektorem w Wydziale Rozwoju Kadr Regionu w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie, członkiem Regionalnej Sieci Tematycznej dla województwa podkarpackiego
- 36 Projekty innowacyjne rozwiązują problemy regionu
Rozmowa z Barbarą Kamińską, przewodniczącą Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Opolskiego, członkiem Zarządu Województwa Opolskiego
- 38 Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich
Konkursy dla projektów innowacyjnych PO KL w poszczególnych województwach (do końca 2011 roku)

INNOWACJE BEZ GRANIC
BIULETYN KRAJOWEJ INSTYTUCJI
WSPOMAGAJĄCEJ PO KL

WYDAWCA:

Centrum Projektów Europejskich
ul. Domaniewska 39A
02-672 Warszawa
tel. (22) 378 31 00
faks (22) 201 97 25

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

Edyta Smolarska
(redaktor naczelna)
Tomasz Mrozek
Wojciech Wojnowski
Ewa Wosik

**OPRACOWANIE GRAFICZNE,
SKŁAD I ŁAMANIE:**

Agencja Reklamowo-Wydawnicza
Arkadiusz Grzegorzczak

DRUK:

Pracownia C&C Sp. z o.o.

Przekazując teksty do redakcji, autorzy przenoszą na wydawcę prawo do publikacji (prawa autorskie i wydawnicze). Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustowania nadesłanych tekstów.

Biuletyn współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i rozprowadzany bezpłatnie.

ISSN 2080-8194

NAKLAD: 6000 egz.

Od redakcji

Procesy upowszechniania wypracowanych produktów oraz ich włączania do głównego nurtu polityki i praktyki są integralną, niezwykle ważną częścią realizacji projektów innowacyjnych. Bez zaplanowania i podjęcia działań, których celem jest przekazanie treści merytorycznych na temat wypracowywanego innowacyjnego rozwiązania do grup zainteresowanych jego użytkowaniem oraz mających wpływ na jego szersze zastosowanie, zubożamy jego potencjał oraz pozbawiamy się możliwości wykorzystania innowacyjnych rozwiązań w rzeczywistości społecznej.

Teoretycznie, o upowszechnianiu i włączaniu wiemy sporo. Zdajemy sobie też sprawę, że – parafrazując słowa jednego ze znawców tematu – bez skutecznego upowszechnienia i włączenia produktów projektów innowacyjnych do praktyki, pozostają one jedynie sztuką dla sztuki. W praktyce większość działań służących upowszechnianiu i włączaniu jest jeszcze przed nami. Ich efektywność będzie zależała od świadomości wagi procesów upowszechniania i włączania dla powodzenia projektów innowacyjnych oraz zwarcia szyków wszystkich zainteresowanych w celu rozbudzenia i utrzymania aktywności na rzecz wdrożenia działań w tej dziedzinie.

Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich, zgodnie z posiadanymi kompetencjami, wspiera i monitoruje wyżej wymienione procesy. W niniejszym numerze biuletynu zachęcamy Państwa do zapoznania się z zarysem *Strategii działań KIW w obszarze upowszechniania i włączania*. Podsumowanie idei wsparcia wszystkich instytucji uczestniczących w tych procesach przedstawiamy w naszej stałej rubryce „Nad czym pracujemy... Jak wspieramy...”.

W biuletynie znajdą Państwo również wiele wywiadów i materiałów, w tym o tematyce związanej z upowszechnianiem i włączaniem. Temu, co jest istotne w opracowaniu strategii wdrażania projektów innowacyjnych, przyglądamy się oczami ekspertów opiniujących te dokumenty w obszarze „Edukacja i szkolnictwo wyższe” PO KL. Ponadto

rekomendujemy zapoznanie się z materiałem zawierającym zestawienie błędów najczęściej popełnianych przez beneficjentów podczas opracowywania strategii, zamieszczonym na portalu KIW.

O aktywnym uczestnictwie opiekuna w życiu projektu innowacyjnego rozmawiamy z Aleksandrą Maciaszczyk, inspektorem w Oddziale do spraw Obsługi Projektów Konkursowych dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy. W ramach stałej rubryki Krajowego Ośrodka EFS prezentujemy podsumowanie konferencji pt. „Innowacyjne Mazowsze – jak włączać rezultaty i produkty innowacyjnych projektów PO KL do głównego nurtu polityki”, która została zorganizowana przez Delegaturę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Płocku oraz Regionalny Ośrodek EFS w Płocku, prowadzony przez Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica.

Zapraszamy do lektury.

Edyta Smolarska

Naczelnik Krajowej Instytucji Wspomagającej

Nad czym pracujemy... Jak wspieramy...

Upowszechnianie produktów oraz ich włączenie do głównego nurtu polityki

Strategia działań KIW w zakresie upowszechniania i włączania

W trzecim kwartale bieżącego roku Krajowa Instytucja Wspomagająca zintensyfikowała działania wynikające z roli, jaką pełni w zakresie zarządzania wszystkimi prowadzonymi w Polsce projektami innowacyjnymi i projektami współpracy ponadnarodowej PO KL, a także wspierania i monitorowania procesów upowszechniania tego typu projektów oraz włączania ich produktów do głównego nurtu polityki, opracowując *Strategię działań KIW w zakresie upowszechniania i włączania*. Realizacja zadań wynikających z tego dokumentu będzie służyła wszystkim zainteresowanym podmiotom – Instytucjom Pośredniczącym I i II stopnia, Sieciom Tematycznym oraz beneficjentom.

Klasy projektowe

Idea działań KIW w sferze upowszechniania projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej PO KL oraz włączania ich produktów do głównego nurtu polityki będzie się opierać na pogrupowaniu projektów w tzw. klasy projektowe, tworzone na podstawie „naturalnych/logicznych powiązań” wyłaniających się z analizy projektów/produktów. Klasy projektowe są to grupy projektów (innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej), na których rzecz mogą być podejmowane wspólne działania upowszechniające i włączające oraz które na etapie realizacji powinny się wymieniać doświadczeniami.

Elementem finalnym prac będzie wyłonienie – z udziałem beneficjentów – faktycznych klastrów projektowych, jako areny potencjalnych, wspólnych działań zainteresowanych podmiotów w celu upowszechniania i włączania.

Mapa projektów

W celu zidentyfikowania tego typu projektów, KIW opracowała tzw. **mapę projektów** – dokument grupujący wszystkie realizowane w kraju projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej według wybranych cech wspólnych (zwłaszcza pod względem grup docelowych i charakteru produktów finalnych). Mapa projektów ma formę pliku Excel i będzie okresowo aktualizowana na podstawie informacji zawartych w fiszkach projektowych, pozyskiwanych od Instytucji Pośredniczących I i II stopnia i benefi-

cjentów, oraz udostępniana wszystkim zainteresowanym na portalu KIW w dedykowanej zakładce.

Analiza jakościowa

Na podstawie mapy projektów przygotowano **dokument opisowy – tzw. analizę jakościową, której celem jest przeanalizowanie projektów pod względem ich zbieżności, zwłaszcza pod kątem grup docelowych i rodzaju produktów**. Analiza jakościowa ma formę dokumentu Word i, podobnie jak mapa projektów, będzie okresowo aktualizowana oraz udostępniana wszystkim zainteresowanym na portalu. Prace nad tym opracowaniem będą przebiegać w dwóch etapach.

Etapy prac nad analizą jakościową

Pierwszy etap dotyczy opracowania przez KIW – na podstawie informacji pozyskiwanych od Instytucji Pośredniczących I i II stopnia oraz od beneficjentów, zawartych w fiszkach projektowych oraz uzupełnianych w drodze wywiadu telefonicznego – mapy projektów, a także przeprowadzeniu analizy jakościowej powiązań/zbieżności między projektami, z których wyłaniają się wstępne klasy projektowe. Następnie przewidziano weryfikowanie i uzupełnianie dokumentu przez Instytucje Pośredniczące I i II stopnia oraz opiniowanie dokumentu przez Grupę Roboczą do spraw Horyzontalnych Komitetu Monitorującego, a także przez Sieci Tematyczne PO KL. Efektem prac pierwszego etapu będzie materiał zawierający opis podstawowych dla procesu mapowania elementów projektów oraz wskazanie możliwych obszarów powiązań między projektami. Powiązania te będą rozpatrywane w ujęciu:

- poziomym, tj. region ↔ region (wyszukiwanie podobnych projektów pomiędzy regionami) oraz centrum ↔ centrum (wyszukiwanie podobnych projektów w obrębie priorytetów komponentu centralnego);
- pionowym, tj. centrum ↔ region (wyszukiwanie powiązań między projektami realizowanymi w regionach a projektami realizowanymi na szczeblu krajowym, zwłaszcza między projektami systemowymi).

Drugi etap będzie polegał na bezpośrednim zaangażowaniu beneficjentów realizowanych projektów do prac nad tworzeniem klastrów projektowych. W roku 2012 KIW będzie organizować fora dla beneficjentów służące poznaniu się i dobruaniu w klasy. Warunkiem właściwego dobruania klastrów projektowych, a tym samym wysokiej efektywności działań upowszechniająco-włączających, jest zaangażowanie osób bardzo dobrze znających specyfikę obszarów tematycznych PO KL oraz wdrażanych produktów.

Miejsce projektów współpracy ponadnarodowej w upowszechnianiu i włączaniu

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami beneficjenci projektów współpracy ponadnarodowej PO KL nie mają obowiązku realizowania działań upowszechniających ani włączających. Niemniej jednak w przypadku wypracowania w tych projektach ciekawych produktów noszących znamiona innowacji, warto prowadzić działania upowszechniające na rzecz tych przedsięwzięć oraz ewentualnie działania o charakterze włączającym. Szczególne znaczenie w procesie upowszechniania i włączania będzie miało włączenie projektów współpracy ponadnarodowej do klastrów projektowych, dzięki czemu, przy wspólnych inicjatywach na rzecz klastrów, projekty/produkty tego typu będą upowszechniane niejako „przy okazji”.

Konferencja – targi dla projektodawców

17 listopada 2011 roku, w ramach konferencji organizowanej przez KIW CPE, wraz z ekspertami, praktykami, beneficjentami, a także ekspertami zagranicznymi, będziemy podpowiadać, jak przejść przez najtrudniejsze etapy realizacji projektów innowacyjnych (opracowanie strategii wdrażania, walidację produktu finalnego oraz zaplanowanie procesów upowszechniania i włączania produktów do głównego nurtu polityki). Uczestnikami konferencji będą przedstawiciele Instytucji Pośredniczących I i II stopnia oraz Regionalnych Ośrodków EFS, członkowie Sieci Tematycznych, beneficjenci projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej, a także potencjalni użytkownicy produktów wypracowanych w ramach projektów (zgłoszeni przez beneficjentów).

Konferencja ma charakter targów – zaprezentuje 27 beneficjentów, których projekty zostały zgłoszone przez Instytucje Pośredniczące. Będzie zatem możliwość zapoznania się z realizowanymi przez nich przedsięwzięciami.

Wsparcie dla projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej

Za nami znaczna część spotkań informacyjno-promocyjnych oraz doradczych dla Instytucji Pośredniczących I i II stopnia (w regionach i komponencie centralnego) oraz dla Regionalnych Ośrodków EFS, a także szkoleń dla ekspertów z listy Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Z zaplanowanych na ten rok 77 spotkań do końca sierpnia br. odbyło się 52.

Dodatkowa pomoc

W związku z faktem, że rok 2011 jest, co do zasady, ostatnim rokiem, w którym mogą być ogłaszane konkursy na projekty innowacyjne, w trzecim i czwartym kwartale bieżącego roku KIW – m.in. z rekomendacji Instytucji Zarządzającej PO KL – w szczególności sposób wspiera Instytucje Pośredniczące I i II stopnia w terminowym ogłaszaniu konkursów oraz kontraktacji jak największej liczby dobrych jakościowo projektów. W ramach wsparcia KIW zapewnia m.in. dodatkową pomoc przy organizowaniu konkursów, w tym udział ekspertów zewnętrznych lub przedstawicieli KIW w spotkaniach informacyjno-promocyjnych oraz „dniach otwartych” dla potencjalnych projektodawców, wsparcie w jak najszerszym upowszechnianiu informacji o konkursie, a także przygotowanie ekspertów do oceny merytorycznej projektów w zakresie specyfiki projektów innowacyjnych.

Publikacje

Projekty innowacyjne i strategia wdrażania

W trzecim kwartale bieżącego roku KIW przygotowuje dwa opracowania mające na celu wsparcie beneficjentów projektów innowacyjnych. Pierwsze z nich zawiera **szczegółowy opis etapów realizacji projektu innowacyjnego, ze wskazaniem odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania**. W drugim zostały zamieszczone **uszczegółowione zapisy wzoru strategii wdrażania, wskazujące, jakie informacje powinny się znaleźć w poszczególnych punktach tego dokumentu**, a także na jakie pytania ekspert powinien udzielić odpowiedzi oraz jakie wnioski zawrzeć w swojej opinii. Celem tego opracowania jest ułatwienie beneficjentom projektów innowacyjnych przygotowania strategii wdrażania, a ekspertom opiniodawcom – dokonania oceny strategii według ujednoliconego podejścia. Obydwa materiały zostaną udostępnione wszystkim zainteresowanym oraz zamieszczone na portalu KIW po ich zatwierdzeniu przez Instytucję Zarządzającą PO KL. Ponadto na stronie internetowej KIW, w zakładce „Sieci Tematyczne”, można znaleźć **zestawienie błędów najczęściej popełnianych przez beneficjentów podczas opracowywania strategii wdrażania**. Zachęcamy do zapoznania się z tym materiałem.

Projekty ponadnarodowe

W bieżącym kwartale **udostępniono także publikację *Partnerstwo bez granic*, przygotowaną przez ekspertów KIW CPE**. Zapraszamy do zapoznania się z tym opracowaniem (jest dostępne, w wersji polskiej i angielskiej, na portalu KIW w zakładce „Publikacje KIW”). Celem publikacji jest wskazanie i uporządkowanie praktycznych narzędzi wspierających proces poszukiwania partnerów do projektów współpracy ponadnarodowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Opracowanie przeznaczone jest dla wszystkich instytucji pragnących znaleźć partnera ponadnarodowego oraz realizować projekt w partnerstwie, a także dla instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie współpracy ponadnarodowej w ramach EFS. Zapraszamy do lektury!

Sieci Tematyczne

Kolejne strategie wdrażania

Mimo okresu wakacyjnego trzeci kwartał bieżącego roku okazał się dla Krajowych Sieci Tematycznych równie pracowity jak poprzedni. **KST zaopiniowały łącznie ponad 15 strategii wdrażania** projektów innowacyjnych PO KL. W trzecim kwartale pierwszą strategię zaopiniowała KST „Zatrudnienie i integracja społeczna”.

Prezentacja projektodawców na portalu KIW

Ponieważ w trakcie posiedzeń, podczas których opiniowane są strategie nie zawsze pozostaje czas umożliwiający beneficjentom pełne zaprezentowanie się na forum Sieci, KIW, m.in. w wyniku rekomendacji Grupy Roboczej ds. Horyzontalnych Komitetu Monitorującego PO KL, utworzyła **w zakładce „Sieci Tematyczne” miejsce, w którym beneficjenci projektów innowacyjnych mogą zamieszczać prezentacje swoich projektów z myślą o członkach Sieci**. KIW zachęca również wszystkich beneficjentów do przysyłania członkom Sieci informacji na temat postępów w realizacji ich projektów. Ponadto członkowie Sieci będą otrzymywali notatki z okresowych przeglądów projektów innowacyjnych, organizowanych przez Instytucje Pośredniczące II stopnia.

Interaktywna wymiana informacji

W ostatnich dniach czerwca bieżącego roku na portalu KIW **uruchomiono forum dyskusyjne dla członków Sieci Tematycznych**. Jest to platforma wymiany informacji i doświadczeń między osobami zaangażowanymi w prace Sieci. Można już się zapoznać z pierwszymi postami. Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych do skorzystania z tego narzędzia!

Sieci Tematyczne o sobie

Na prośbę Grupy Roboczej do spraw Horyzontalnych Komitetu Monitorującego PO KL, KIW zebrała od Regionalnych i Krajowych Sieci Tematycznych opinie na temat identyfikowanych przez nie trudności w pracy członków Sieci na rzecz projektów innowacyjnych. Materiał prezentujący zgromadzone informacje został przedstawiony w dniu 6 września 2011 roku członkom Grupy Roboczej do spraw Horyzontalnych Komitetu Monitorującego PO KL, a jego efektem były konkretne przedsięwzięcia podjęte przez KIW na rzecz wsparcia działań Sieci. Informacje na ten temat zostały umieszczone na portalu KIW w zakładce „Sieci Tematyczne”.

Współpraca ponadnarodowa

Współpraca KIW z partnerem szwedzkim – wspólna realizacja projektu bliźniaczego „Europa na rzecz integracji”

W celu efektywniejszej realizacji swoich zadań na rzecz instytucji oraz projektodawców polskich KIW CPE zaangażowała się w realizację projektu bliźniaczego z partnerem szwedzkim – Arbetsmiljöforum ze Sztokholmu. Celem projektu jest integracja i aktywizacja środowiska instytucjonalnego oraz potencjalnych projektodawców na rzecz efektywniejszego wdrażania projektów współpracy ponadnarodowej, a także popularyzacji długofalowej współpracy i wymiany dobrych praktyk. Cel ten zostanie zrealizowany m.in. poprzez działania na rzecz rozwoju kompetencji w zakresie współpracy ponadnarodowej, stworzenie „europejskiej platformy wymiany wiedzy i doświadczeń”, a także opracowanie metod i upowszechnienie stylów pracy, które będą stanowiły zachętę dla gmin i władz miast oraz innych podmiotów do prowadzenia proaktywnych działań na rzecz współpracy ponadnarodowej, również w skali lokalnej. W trakcie realizacji projektu przewidziane są również „szyte na miarę” wizyty studyjne, cykle szkoleń oraz certyfikacja umiejętności w zakresie współpracy ponadnarodowej dla osób kluczowych, uczestniczących we wszystkich etapach realizacji projektu. Realizacja projektu rozpoczęła się w roku 2011, jego zakończenie przewidziane jest na rok 2014. O postępach prac i efektach realizacji projektu będziemy Państwa informować.

W proces opracowywania analizy jakościowej oraz wyłaniania klastrów projektowych zaangażowane będą od samego początku Instytucje Pośredniczące I i II stopnia, Sieci Tematyczne, przedstawiciele Grupy Roboczej do spraw Horyzontalnych Komitetu Monitorującego PO KL oraz beneficjenci projektów.

Peer Learning Seminar

W dniach 15–16 września bieżącego roku, w Berlinie, odbyło się Seminarium Wymiany Doświadczeń. Wzięły w nim udział osoby zaangażowane we wdrażanie współpracy ponadnarodowej w ramach EFS – przedstawiciele Komisji Europejskiej, członkowie Komitetu EFS i ponadnarodowych punktów kontaktowych, a także reprezentanci Instytucji Zarządzających, Instytucji Pośredniczących oraz innych ciał wspierających ideę współpracy ponadnarodowej. Seminarium zorganizowała Sieć do spraw Współpracy Ponadnarodowej w ramach EFS, działająca przy Komisji Europejskiej, oraz niemieckie Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych. Polskę reprezentowali przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz KIW CPE. Podczas dwudniowych warsztatów zaprezentowano i omówiono korzyści ze współpracy ponadnarodowej w kontekście współpracy w ramach ponadnarodowych sieci współpracy (*Learning Networks*), różnych modeli wdrażania oraz instrumentów wsparcia ponadnarodowości, a także zastanawiano się nad kształtem współpracy ponadnarodowej w ramach EFS w przyszłym okresie programowania. Reprezentanci Polski mówili m.in. o systemie wdrażania ponadnarodowości oraz o polskich projektach, a tak-

Działania KIW polegające na opracowaniu, okresowym aktualizowaniu i udostępnianiu wyżej wymienionych narzędzi (tj. mapy projektów, analizy jakościowej i klastrów projektowych) mają na celu pomoc Instytucjom Pośredniczącym, Sieciom Tematycznym oraz beneficjentom w zaplanowaniu i podejmowaniu ich własnych działań upowszechniających produkty projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej, a także włączających te produkty do głównego nurtu polityki.

że o narzędziach wsparcia realizacji projektów współpracy ponadnarodowej, m.in. o ponadnarodowych forach partnerskich.

Working Paper on Identifying and Building Transnational Partnerships

W ramach zaangażowania w działania Sieci do spraw Współpracy Ponadnarodowej EFS przedstawiciele KIW CPE opracowali do konsultacji przez Sieć materiał poświęcony skutecznej realizacji zasady współpracy partnerskiej na poziomie ponadnarodowym. Dokument ten, zatytułowany *Working Paper on Identifying and Building Transnational Partnerships*, ma na celu wskazanie najważniejszych aspektów skutecznego nawiązywania oraz budowania partnerstw ponadnarodowych w ramach ESF. Wykorzystano w nim doświadczenia, wskazówki oraz dobre i złe praktyki państw wchodzących w skład Sieci do spraw Współpracy Ponadnarodowej. Opracowanie jest obecnie konsultowane. Po zakończeniu prac dokument będzie dostępny na stronie www.transnationality.eu oraz na portalu KIW.

Sieć Państw Nadbałtyckich

W dniach 8–9 września bieżącego roku, w Wilnie, odbyło się kolejne spotkanie Sieci Państw Basenu Morza Bałtyckiego, w którym wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz KIW CPE. Reprezentanci z regionu Morza Bałtyckiego zaprezentowali na nim m.in. możliwości współpracy ponadnarodowej i powiązania między Europejską Strategią Morza Bałtyckiego i Europejskim Funduszem Społecznym. Jednym z przykładów tego typu współpracy była prezentacja Partnerstwa Wymiaru Północnego w Dziedzinie Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej (*Northem Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being – DPHS*). Artykuł poświęcony temu Partnerstwu prezentujemy w niniejszym numerze biuletynu.

Podczas drugiej części spotkania dyskutowano nad treścią listu intencyjnego, który zostanie podpisany przez członków Sieci Państw Nadbałtyckich do końca bieżącego roku. Sygnatariuszem ze strony polskiej będzie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Monitoring – baza konkursów, baza projektów, baza przeglądów okresowych

Baza projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej

W wyniku prowadzonego przez KIW monitoringu konkursów oraz realizowanych projektów innowacyjnych i ponadnarodowych PO KL, na stronie internetowej KIW zamieszczane są kolejne aktualizacje bazy konkursów, a także kolejne fiszki projektów innowacyjnych oraz projektów współpracy ponadnarodowej. Obecnie można się już zapoznać z ponad 180 przedsięwzięciami.

Baza przeglądów okresowych projektów innowacyjnych

W trzecim kwartale bieżącego roku KIW prowadziła również monitoring przeglądów okresowych projektów innowacyjnych. Na podstawie harmonogramów zrealizowanych oraz planowanych przeglądów okresowych projektów innowacyjnych, uzyskanych od Instytucji Pośredniczących I i II stopnia, powstała baza przeglądów okresowych. Pracownicy KIW uczestniczyli w pierwszych przeglądach okresowych jako obserwatorzy. ●

Usprawnić system wdrażania projektów innowacyjnych oraz projektów współpracy ponadnarodowej

Rozmowa z **Joanną Bogdziewicz-Wróblewską** i **Agnieszka Paluch** z Wydziału Wdrażania Funduszy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku

Dobiega końca realizacja grantu „Poprawa jakości wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w PO KL 2007–2013 poprzez wykorzystanie doświadczeń uzyskanych przy realizacji projektów w ramach PIW EQUAL 2004–2006”. W jakim stopniu udało się Państwu wykorzystać doświadczenia programu EQUAL?

Institucje, które przystąpiły do realizacji grantu realizowały przedsięwzięcia Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL 2004–2006. Dobre i złe doświadczenia tego programu stanowiły punkt wyjścia rozmów, a następnie ustaleń przyjętych podczas poszczególnych spotkań „grantowych”. Pracownicy lidera i partnerów, a także Krajowej Instytucji Wspomagającej, podczas seminariów, które odbyły się w ramach projektu, dyskutowali o poszczególnych etapach wdrażania projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013. Wykorzystywali przy tym wiedzę o realizacji programu EQUAL, rekomendacje z badania „Ewaluacja bieżąca Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004–2006”, a także bieżące doświadczenia związane z wdrażaniem projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL.

Idea projektu polegała na stworzeniu sieci współpracy między instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie oraz realizację projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponad-

narodowej w PO KL. Czy funkcjonowanie sieci przyniosło oczekiwane rezultaty?

Dzięki realizacji tego projektu zyskaliśmy możliwość omówienia dotychczasowych doświadczeń i problemów związanych z realizacją projektów innowacyjnych oraz projektów współpracy ponadnarodowej. Udało nam się wypracować wspólne podejście do wielu kwestii, które nie zostały uregulowane w dokumentach programowych. Wypracowane przez nas rekomendacje dotyczą wewnętrznych procedur oraz dobrych praktyk przy wdrażaniu projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Formułując wnioski, staraliśmy się uwzględnić opinie i doświadczenia wszystkich instytucji, które biorą udział w tym procesie (Krajowej Instytucji Wspomagającej, Instytucji Pośredniczących I i II stopnia oraz beneficjentów i projektodawców). Dzięki temu przygotowane zalecenia dotyczące poprawy jakości wdrażania projektów przynoszą odczuwalne efekty. Korzystne zmiany w procesie wdrażania projektów potwierdzają pracownicy Instytucji Pośredniczących I i II stopnia oraz instytucji partnerskich; świadczy o tym także coraz większa liczba składanych wniosków i ogólnie lepsza jakość projektów. Nasze rekomendacje stanowią uzupełnienie zaleceń Instytucji Zarządzającej PO KL oraz Krajowej Instytucji Wspomagającej, tj. dotyczą lepszej organizacji pracy przy wdrażaniu projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej, dzięki zastosowaniu dostępnych narzędzi. Celem grantu była poprawa jakości wdrażania projektów innowacyjnych i projektów współpracy

ponadnarodowej, a wdrażanie takie odbywa się w oparciu o skuteczne współdziałanie wszystkich zespołów zajmujących się tą tematyką w Instytucjach Pośredniczących oraz o dobrą współpracę wszystkich instytucji zaangażowanych w realizację tego typu projektów.

W ramach sieci powstała również baza pracowników zajmujących się projektami innowacyjnymi i projektami współpracy ponadnarodowej w instytucjach partnerskich. Bieżące problemy występujące przy wdrażaniu tego typu projektów były zatem omawiane zarówno w trakcie spotkań „grantowych”, jak i na bieżąco, za pośrednictwem naszej bazy kontaktowej.

W naszej opinii sieć funkcjonuje zgodnie z założeniami i przewidziane cele zostały w pełni osiągnięte. W opinii przedstawicieli partnerów oraz lidera grantu spotkania w ramach sieci współpracy, dotyczące omówienia bieżących problemów z zakresu realizacji projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL, są potrzebne i w znaczący sposób wpływają na poprawę jakości wdrażania tego typu przedsięwzięć.

Jednym z celów realizacji grantu jest wypracowanie oraz zarekomendowanie Instytucji Zarządzającej zmian, mających na celu usprawnienie systemu wdrażania projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL, w zakresie: organizacyjno-instytucjonalnym, nowych, skuteczniejszych metod promocji oraz technik i narzędzi wspierania projektodawców i benefi-

cientów, a także wypracowania metod skuteczniejszego monitorowania wdrażania projektów na wszystkich etapach ich realizacji. Jakże zatem istotne rozwiązania udało się wdrożyć lub zarekomendować w celu udoskonalenia systemu? Czy istnieją jeszcze jakieś elementy wymagające usprawnienia?

Dzięki nawiązanej współpracy zostały wypracowane narzędzia wspomagające proces wdrażania i realizacji projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Narzędzia te dotyczyły: a) organizacji procesu promocji konkursu i naboru wniosków; b) skuteczności działań związanych z poszukiwaniem partnerów; c) nowych technik wspierania wnioskodawców; d) organizacji Komisji Oceny Projektów i oceny merytorycznej; e) współpracy opiekunów projektów z beneficjentami; f) współpracy pracowników poszczególnych komórek Instytucji Pośredniczących I i II stopnia zaangażowanych we wdrażanie; g) oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego; h) przeprowadzenia przeglądu okresowego; i) ewaluacji produktu projektu innowacyjnego testującego.

W związku z brakiem doświadczeń w upowszechnianiu produktów wypracowanych w ramach realizacji projektów innowacyjnych wdrażanych przez lidera i partnerów grantu, nie zostały przygotowane dodatkowe rozwiązania w tej dziedzinie. Krajowa Instytucja Wspomagająca wydała poradnik *Upowszechnianie i mainstreaming w projektach innowacyjnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, który zawiera odpowiednie wskazówki.

Nasze rekomendacje mają poprawić proces wdrażania projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej, ale z całą pewnością nie stanowią recepty na wszystkie problemy związane z realizacją tego typu

projektów. Dzięki nawiązanej współpracy będziemy rozwiązywać występujące problemy poprzez stały kontakt i wymianę doświadczeń w sieci współpracy. Jeżeli w wyniku tej współpracy powstaną dodatkowe zalecenia, zostaną one upowszechnione.

W ramach rezultatów mają Państwo przedstawić nowe metody promocji projektów innowacyjnych, ponieważ tego typu projekty nie są zbyt popularne wśród potencjalnych projektodawców i w opinii publicznej. Jak powinno się promować projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej?

Zalecenia odnoszące się do promocji i naboru wniosków dotyczących projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej, wypracowane podczas realizacji grantu, zostały zawarte w raporcie *Jak skutecznie wdrażać projekty innowacyjne i ponadnarodowe*. Działania informacyjno-promocyjne podejmowane przez Instytucje Organizujące Konkurs, które dotyczą konkursów na realizację projektów innowacyjnych, są bardzo ważne, ponieważ od ich skuteczności zależy jakość złożonych wniosków, a następnie jakość projektów realizowanych w danym obszarze tematycznym, a wreszcie płynące z nich korzyści dla poszczególnych regionów.

Tak naprawdę akcją informacyjno-promocyjną należy rozpocząć wewnątrz urzędów. Pracownicy Punktu Informacyjnego, aby móc skutecznie

Nasze rekomendacje mają poprawić proces wdrażania projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej, ale z całą pewnością nie stanowią recepty na wszystkie problemy związane z realizacją tych projektów.

promować projekty innowacyjne, sami powinni być bardzo dobrze zorientowani w tej dziedzinie. Oprócz tego niezbędny jest plan działań informacyjno-promocyjnych, w którym zostaną uwzględnione spotkania na różnych szczeblach z reprezentantami instytucji, które mogą być zainteresowane obszarem tematycznym, którego dotyczy konkurs. Należy zidentyfikować odbiorców działań informacyjno-promocyjnych, tj. potencjalnych projektodawców, partnerów oraz instytucje uczestniczące w upowszechnianiu wypracowanych rezultatów. Promocja powinna być zaplanowana w taki sposób, aby instytucje, które będą składały projekty, miały odpowiednio dużo czasu na przygotowanie założeń swojego przedsięwzięcia, znalezienie partnerów czy konsultacje. Szersze informacje znajdują się w przygotowanym przez nas raporcie.

Jakie zagrożenia oraz jakie rodzaje ryzyka udało się wyeliminować we wdrażaniu projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej w ramach Priorytetów PO KL dzięki realizacji grantu?

Podczas konkursów na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej, które zostały ogłoszone w roku 2009, wystąpił problem z naborem wniosków zarówno w sensie ilościowym, jak i jakościowym – zainteresowanie wnioskodawców było niewielkie, podpisano bardzo mało umów. Dzięki realizacji grantu udało się poprawić wyniki naborów. Obecnie projektów jest więcej i są lepiej przygotowane. Oczywiście na sam przebieg procesu naboru wniosków składa się wiele czynników, ale możemy potwierdzić, że dzięki zaleceniom ze spotkań „grantowych” problematyka związana z projektami innowacyjnymi i projektami współpracy ponadnarodowej jest bardziej zrozumiała zarówno dla wnioskodawców, jak i dla pracowników Instytucji Pośredniczących I i II stopnia. Wypracowaliśmy także zasady współpracy Instytucji Pośredniczących z beneficjentami.

Pragniemy wspierać beneficjentów, aby kolejne etapy realizacji projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej oraz ich oceny (ocena strategii wdrażania, przeglądy okresowe, walidacja) przebiegały sprawniej. Dzięki temu nasze regiony (a w przyszłości również inne) będą mogły skorzystać z rozwiązań systemowych, które powstaną w ramach tego typu projektów.

Grant był realizowany we współpracy z instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Jak układała się współpraca partnerska i jakie istotne rozwiązania wniosli partnerzy do projektu?

Na przebieg procesu naboru wniosków składa się wiele czynników, ale możemy potwierdzić, że dzięki zaleceniom ze spotkań „grantowych” problematyka związana z projektami innowacyjnymi i projektami współpracy ponadnarodowej jest bardziej zrozumiała zarówno dla wnioskodawców, jak i dla pracowników Instytucji Pośredniczących I i II stopnia.

Prawie dwa lata współpracy w ramach grantu pozwoliły na stworzenie „rzeczywistego” partnerstwa, w którym każdy czuł się odpowiedzialny za powierzone zadania. Stało się to możliwe przede wszystkim dzięki ludziom, z którymi miałyśmy przyjemność współpracować. Dzięki ich zaangażowaniu oraz doświadczeniu udało nam się bardzo wiele osiągnąć. Od siebie nawzajem nauczyliśmy się wdrażać projekty innowacyjne, zwłaszcza że początek realizacji grantu zbiegł się z pierwszymi konkursami.

W ramach grantu odbyło się wiele spotkań i seminariów z udziałem przedstawicieli partnerów projektu, Instytucji Organizujących Konkursy oraz beneficjentów, podczas których omawiano poszczególne etapy realizacji oraz wdrażania projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Wszystkie rozwiązania i konkluzje wypracowane na spotkaniach będą opublikowane w raporcie końcowym. Co jeszcze zostanie zawarte w raporcie?

Nasz zamysł polegał na tym, aby raport nie tylko stanowił podsumowanie grantu, ale przede wszystkim pomógł skutecznie wdrażać projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej. Dlatego też został podzielony na części, w których poruszono najistotniejsze zagadnienia z punktu widzenia zarówno projektodawców, jak i Instytucji Pośredniczących I i II stopnia. Raport zawiera omówienie takich zagadnień jak: działania informacyjno-promocyjne oraz nabór wniosków, budowanie partnerstwa i formy poszukiwania partnerów, ocena merytoryczna, etap wdrażania, ewaluacja projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Ponadto do publikacji zostały dołączone wyniki ankiet przeprowadzonych wśród projektodawców oraz przedstawicieli Instytucji Pośredniczących I i II stopnia na początku realizacji grantu oraz pod koniec, kiedy wypracowane rozwiązania zaczęliśmy już stosować w praktyce.

Czy po zakończeniu projektu zamierzają Państwo utrzymać sieć współpracy?

Stworzona przez nas sieć współpracy od samego początku nie ograniczała się tylko do realizacji zadań „grantowych”. Kontaktujemy się między sobą również w przypadku problemów przy realizacji projektów standardowych, wymieniamy się na bieżąco informacjami. Taka „odformalizowana” współpraca

jest nieoceniona. Mamy nadzieję spotykać się w ramach sieci także po zakończeniu realizacji grantu. Na rok 2012 zaplanowaliśmy dwa spotkania, prawie wszyscy partnerzy potwierdzili swój udział.

Czy skład sieci będzie systematycznie poszerzany o nowych członków?

Sieć powstała w ramach grantu udzielonego przez Instytucję Zarządzającą. Zgodnie z zasadami określonymi dla konkursu na tworzenie sieci współpracy, skład partnerstwa mógł ulec zmianie w ciągu trzech pierwszych miesięcy realizacji grantu. Z formalnego punktu widzenia nie ma zatem możliwości poszerzenia składu sieci o nowych członków.

Przed Państwem etap upowszechniania wypracowanych rozwiązań oraz włączania ich do głównego nurtu polityki...

Upowszechnianie wypracowanych rozwiązań oraz ich włączanie do głównego nurtu polityki stanowi nieodłączny element realizacji grantu niemal od samego początku. Na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku została utworzona zakładka, w której na bieżąco zamieszczane były notatki z poszczególnych seminariów, zawierające informacje o wypracowanych rozwiązaniach. Informacja o tym została przekazana przez lidera grantu wszystkim Instytucjom Pośredniczącym, zgodnie z sugestią

Instytucji Zarządzającej. Niektóre z wypracowanych rozwiązań znalazły się w dokumentach opublikowanych przez Krajową Instytucję Wspomagającą. Obecnie przygotowujemy się do ogólnopolskiej konferencji podsumowującej grant, która odbędzie się pod koniec października w Gdańsku. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Grant „Poprawa jakości wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w PO KL 2007–2013 poprzez wykorzystanie doświadczeń uzyskanych przy realizacji projektów w ramach PIW EQUAL 2004–2006” został zrealizowany ze środków Pomocy Technicznej PO KL, w ramach konkursu na tworzenie sieci współpracy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, organizowanego przez Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej PO KL. Był realizowany od 1 stycznia 2010 roku do 31 października 2010 roku.

Sieć współpracy tworzą Wojewódzkie Urzędy Pracy w: Gdańsku, Białymstoku, Olsztynie, Opolu, Szczecinie, Toruniu, Dolnośląski WUP oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. W seminariach uczestniczyli także przedstawiciele Krajowej Instytucji Wspomagającej, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Krajowego Ośrodka EFS oraz projektodawcy: Starostwo Powiatowe w Toruniu, Stowarzyszenie Pro Silesia et Europa, Fundacja Gospodarcza Pro Europa; ekspert: Alicja Zajęzkowska (PrePost Consulting).

Aktywne uczestnictwo opiekuna w życiu projektu

Rozmowa z **Aleksandrą Maciaszczyk**, inspektorem w Oddziale ds. Obsługi Projektów Konkursowych, Wydział Aktywizacji Zawodowej Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Filia we Wrocławiu, opiekunem projektu „Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy”

„Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy” jest pierwszym projektem innowacyjnym w Polsce, którego produkt finalny zwalidowano pozytywnie. Jak Pani myśli, co się przyczyniło do tego sukcesu?

Przede wszystkim jestem bardzo zadowolona z pracy, którą wykonała kadra zarządzająca projektem, ponieważ czas był stosunkowo krótki – biorąc pod uwagę ogrom działań, jaki został przewidziany w projekcie – a mimo to udało się zrealizować wszystko w terminie. Uważam, że sukces został osiągnięty dzięki dobrej współpracy beneficjenta zarówno z nami, jako instytucją wdrażającą komponent regionalny PO KL na Dolnym Śląsku, jak i z pozostałymi instytucjami i organizacjami czuwającymi nad poprawną realizacją projektów innowacyjnych, z których pomocy korzystał beneficjent (m.in. z Krajową Instytucją Wspomagającą, Regionalnymi Sieciami Tematycznymi oraz środowiskiem eksperckim).

Wypracowanie innowacyjnych rozwiązań przez projektodawcę nie byłoby jednak możliwe bez współpracy z opiekunem projektu, który zajmuje się jego częścią techniczną. Jak powinna przebiegać współpraca między realizatorem a opiekunem projektu?

Na początku ustalania zasad współpracy warto pomyśleć o spotkaniu opiekuna projektu z beneficjentem, w trakcie którego zostaną ustalone zasady komunikacji obu stron, a także sporządzić

wstępny harmonogram konsultacji. Wspólne dyskusje pomagają w lepszym identyfikowaniu problemów oraz planowaniu dalszych działań, które usprawnią realizację zadań zaplanowanych w projekcie innowacyjnym. Trzeba zaznaczyć, że projekty innowacyjne charakteryzują się dużą zmiennością. Wymaga to otwartości na zmiany ze strony Instytucji Organizującej Konkurs oraz poświęcenia większej ilości czasu przez opiekuna projektu w celu prawidłowego monitorowania zmian wprowadzanych przez beneficjenta. Uważam, że taka współpraca powinna wykraczać poza standardowe działania, jakie spoczywają zarówno na opiekunie, jak i na beneficjencie. Od skutecznej współpracy – a taką można osiągnąć jedynie dzięki dobrej komunikacji – w dużej mierze zależy sukces projektu. Warto zwrócić uwagę, że wyżej wymienione rekomendacje i zasady współpracy stały się polem do dyskusji wśród osób biorących udział w seminariach organizowanych w ramach grantu pt. „Poprawa jakości wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w PO KL 2007–2013 poprzez wykorzystanie doświadczeń uzyskanych w ramach PIW EQUAL 2004–2006” realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku. Wypracowane podczas tych spotkań rozwiązania z zakresu współpracy IOK z beneficjentami zostały wykorzystane m.in. w dokumentach wydanych przez Krajową Instytucję Wspomagającą.

Jak Pani postrzega funkcję opiekuna projektu innowacyjnego?

Jest to zadanie nie mniej odpowiedzialne niż funkcja opiekuna projektów standardowych. Specyfika projektów innowacyjnych wymaga indywidualnego podejścia oraz większego zaangażowania i odpowiedzialnej dyscypliny pracy ze strony opiekuna projektu. Powinien on zwrócić szczególną uwagę na to, aby beneficjent przestrzegał wszystkich etapów realizacji projektu innowacyjnego. Każdy etap składa się z określonych obligatoryjnie działań, które mają ściśle określony czas realizacji. Realizacja każdego etapu projektu innowacyjnego warunkuje przejście do kolejnego. Dlatego bardzo ważne jest prowadzenie stałego monitoringu realizacji założonych działań, aby móc w każdej chwili stwierdzić, w jakim miejscu znajduje się projekt i w razie jakichkolwiek trudności podjąć odpowiednie działania naprawcze.

Na czym polega praca opiekuna projektu?

Rolą opiekuna projektu jest czuwanie nad prawidłową realizacją projektu zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym. Opiekun rozpoczyna swoją współpracę z beneficjentem po podpisaniu umowy o dofinansowanie, a kończy ją po całkowitym rozliczeniu projektu. Do jego obowiązków należy m.in. pomoc w omawianiu dokumentów programowych, nadzór nad poprawną realizacją przyjętych założeń, rozliczanie wydatków ponoszonych w ramach projektu pod względem ich kwalifikowalności, przygotowywanie korespondencji dotyczącej bieżącej realizacji, a także pomoc w rozwiązywaniu problemów powstających w trakcie realizacji projektu. Wacław

zadań, jakie spoczywają na opiekunie, z roku na rok się poszerza – coraz więcej spraw związanych z życiem projektu wymaga jego aktywnego uczestnictwa.

Jakie doświadczenie i wiedzę powinna mieć osoba, która pełni rolę opiekuna projektu innowacyjnego?

Uważam, że opiekun projektu musi się wykazać bardzo dobrą znajomością dokumentów programowych, a także wszelkich podręczników i poradników związanych z tematyką projektów innowacyjnych. Powinien również brać czynny udział w szkoleniach, spotkaniach grup roboczych i konferencjach związanych z obszarem innowacyjności. Obszar ten bardzo szybko się zmienia, co wpływa na modyfikację dokumentacji oraz powstawanie nowych uregulowań zawartych później w wytycznych.

Specyfika projektów innowacyjnych wymaga indywidualnego podejścia oraz większego zaangażowania i odpowiedniej dyscypliny pracy ze strony opiekuna projektu. Powinien on zwrócić szczególną uwagę na to, aby beneficjent przestrzegał wszystkich etapów realizacji projektu innowacyjnego.

Jakie rodzaje ryzyka występują najczęściej podczas realizacji projektu innowacyjnego? W jaki sposób można je minimalizować?

Trudno mi odpowiedzieć na to pytanie, ponieważ jak dotąd byłam opiekunem tylko jednego projektu innowacyjnego. Na podstawie własnych obserwacji mogę stwierdzić, że bardzo dużym zagrożeniem może być krótki okres realizacji projektu, ograniczony budżet, a także – a może przede wszystkim – brak stałego kontaktu beneficjenta z opiekunem projektu, ponieważ może to spowodować opóźnienia poszczególnych działań lub zupełnie uniemożliwić dalszą realizację przedsięwzięcia. W przypadku projektu „Pracownik 50+”. Przelamywanie barier na rynku pracy” dodatkowym czynnikiem zwiększającym ryzyko było zawiązanie współpracy partnerskiej, zarówno krajowej, jak i ponadnarodowej. Współpraca z podmiotami z innych krajów oznacza, że partnerstwa muszą zmierzyć się nie tylko z ewentualnymi trudnościami w ramach bieżących działań, ale niejednokrotnie również z różnicami kulturowymi, a także z odmiennym sposobem organizacji pracy.

W jaki sposób można zminimalizować ryzyko? Uważam, że poprzez umiejętne zarządzanie ryzykiem, które traktowane jest w projektach innowacyjnych jako integralna część metodyki zarządzania projektem. Ponieważ projekty innowacyjne są szczególnie podatne na występowanie różnego rodzaju zagrożeń, beneficjenci powinni

podejmować działania zmierzające do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka lub złagodzenia jego skutków.

Czy realizatorzy projektów innowacyjnych mają trudności z przestrzeganiem harmonogramu czasowego w projekcie?

Trudno jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Wszystko zależy od czynników zewnętrznych powodujących opóźnienia w realizacji zaplanowanych działań, a także od doświadczenia beneficjenta uzyskanego podczas uczestniczenia w podobnych przedsięwzięciach. Jeśli beneficjent prawidłowo przewidział w projekcie czas potrzebny do realizacji poszczególnych działań, wówczas występuje niewielkie ryzyko niedotrzymania terminów wskazanych w harmonogramie projektu. W projekcie innowacyjnym, którego byłam opiekunem, beneficjent

wprowadzał zmiany do harmonogramu. Nie spowodowały one jednak opóźnień w realizacji poszczególnych etapów, ale usprawniały jego dalszy przebieg.

Projekty innowacyjne są na ogół realizowane przez podmioty, które mają już doświadczenie w realizacji projektów PO KL. Czy podczas realizacji projektu „Pracownik 50+. Przelamywanie barier na rynku pracy” realizator zgłaszał się z prośbą o pomoc w rozliczaniu, kontroli, monitoringu projektu itd.?

Problemy zgłaszane przez beneficjenta były na ogół podobne jak przy realizacji projektów standardowych. Dotyczyły przede wszystkim zasad sporządzania wniosków o płatność oraz prawidłowości zapisów we wniosku. Dodatkowym utrudnieniem przy realizacji projektu było natomiast rozliczanie przez beneficjenta w ramach współpracy ponadnarodowej wydatków w walucie obcej, ze względu na brak jasnych wytycznych w tej kwestii. Jeśli chodzi o monitoring, to pragnę zaznaczyć, że przy projektach innowacyjnych jest on obligatoryjny i wynika z Wytycznych w zakresie wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL. Mam tu konkretnie na myśli przeglądy okresowe projektów innowacyjnych polegające na spotkaniach z beneficjentami, w trakcie których weryfikowane są założenia projektu, postęp w jego realizacji względem strategii wdrażania bądź możliwa decyzja Instytucji Pośredniczącej I lub II stopnia o zmniejszeniu dofinansowania albo o rozwiązaniu umowy o dofinansowanie projektu.

Czy może Pani wskazać elementy, na które powinni szczególnie zwrócić uwagę realizatorzy projektów innowacyjnych, aby ich projekty bez zakłóceń doczekały się walidacji?

Najważniejszym elementem jest doświadczona kadra zarządzająca, dobrze zorientowana w tematyce innowacyjności oraz w realizacji projektów współfinansowanych z EFS. Ważne jest też stałe monitorowanie projektu w celu wychwycenia wszelkich zagrożeń, jakie mogą wystąpić podczas jego realizacji. Projektodawcy muszą pamiętać, że realizacja projektów innowacyjnych wymaga przede wszystkim dużej dyscypliny pracy i rzetelności. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Partnerstwo Wymiaru Północnego w dziedzinie Zdrowia i Opieki Społecznej (NDPHS)

jako przykład współpracy i wkładu w rozwój Europejskiej Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego

W pierwszym tegorocznym numerze biuletynu pisaliśmy o ogólnych założeniach Europejskiej Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego. Aż osiem spośród dziewięciu krajów wchodzących w skład tego regionu należy do Unii Europejskiej i choć są one dość zróżnicowane, to istnieje szansa na stworzenie wzorca makroregionu, który – borykając się z wieloma podobnymi problemami – może przyjąć wspólne podejścia strategiczne i realizować wspólne działania. Region ten, historycznie powiązany, ma bardzo bogate doświadczenie, sieć kontaktów i od wielu lat już współpracuje w wielu dziedzinach. W najbliższych latach państwa nadbałtyckie będą wzmacniały współpracę ponadnarodową między projektami realizowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W praktyce będzie to oznaczać położenie większego niż dotąd nacisku na realizację projek-

tów, które będą bezpośrednio wspierać wymiar społeczny, dotychczas obecny w mniejszym stopniu w realizowanych tam inicjatywach. Nie oznacza to oczywiście, że wymiar ten w ogóle nie jest obecny oraz że współpraca w tej dziedzinie dopiero się rozpoczyna. Wręcz przeciwnie – od lat realizowane są przedsięwzięcia, które mogą posłużyć jako punkt wyjścia dla innych inicjatyw w regionie i stanowić o wartości dodanej współpracy ponadnarodowej dla rozwiązywania ważnych problemów, nie tylko gospodarczych, ale także społecznych. Jako dobry przykład współpracy ponadnarodowej w obszarze Basenu Morza Bałtyckiego, ukierunkowanej na kwestie społeczne, może posłużyć Partnerstwo Wymiaru Północnego w dziedzinie Zdrowia i Opieki Społecznej *Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being* – NDPHS), którego sekreta-

riat w Sztokholmie, co warto podkreślić, jest prowadzony przez Polaka – Marka Maciejowskiego. Jest to przedsięwzięcie jedenastu krajów, Komisji Europejskiej i ośmiu organizacji międzynarodowych. Misją NDPHS jest propagowanie zrównoważonego rozwoju w zakresie Wymiaru Północnego¹. Wymiar ten ma kilka obszarów priorytetowych, z których omawiane tutaj Partnerstwo wpisuje się w priorytet „Dobrobyt społeczny i opieka zdrowotna”. Ten z kolei wpisuje się w jedną z osi priorytetowych Sieci Współpracy Państw Basenu Morza Bałtyckiego, której celem jest utrzymanie i zwiększenie atrakcyjności regionu, przede wszystkim poprzez edukację, turystykę, dobrobyt społeczny i troskę o zdrowie publiczne. Partnerstwo i strategia są zatem powiązane i wzajemnie się uzupełniają. Zwłaszcza te dwa ostatnie elementy (dobrobyt społeczny

Tabela 1. Działania służące ochronie zdrowia podejmowane przez NDPHS

Działanie	Sposób realizacji
Zahamowanie rozprzestrzeniania się HIV/AIDS i gruźlicy	Tworzenie partnerstw i współpraca międzynarodowa w zakresie szybkiej i wysokiej jakości opieki, przede wszystkim dla osób równocześnie zakażonych HIV i gruźlicą, wczesnej diagnozy zakażeń HIV, dostępu do leczenia oraz wzmacniania działań służących ograniczeniu zachorowalności, zwłaszcza wśród osób dożylnie zażywających narkotyki, więźniów itd.
Zwalczanie nierówności zdrowotnych poprzez poprawę podstawowej opieki zdrowotnej	Ocena różnic w dostępności i jakości usług podstawowej opieki zdrowotnej w regionie, przegląd sytuacji pacjentów oraz lekarzy i personelu medycznego (m.in. ich rozmieszczenia, mobilności, szkoleń), a także promowanie technologii e-zdrowia jako środków pozwalających na zniwelowanie braków w dostępności i jakości usług zdrowotnych.
Zapobieganie chorobom niezakaźnym związanym ze stylem życia oraz zapewnienie przyjaznego środowiska społecznego i dobrych warunków pracy	Opracowywanie kompleksowych polityk i działań w całym regionie w celu zapobiegania i minimalizowania szkód dla jednostek, rodzin i społeczeństw (zwłaszcza dla młodych ludzi), związanych z paleniem tytoniu, nadużywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków. Działania będą się przyczyniały do wdrażania Ramowej Konwencji o Ograniczeniu Użycia Tytoniu oraz Strategii NDPHS na rzecz Zdrowia w Miejscu Pracy. Będą one skoncentrowane na dążeniu do zapewnienia przyjaznego środowiska społecznego i dobrych warunków pracy oraz na zapobieganiu niezakaźnym chorobom związanym ze stylem życia. Do realizacji działań będzie wykorzystywane miejsce pracy jako teren promocji zdrowego stylu życia.

Tabela 2. Tematy projektów proponowane przez NDPHS

Temat projektu	Zakres
Znaczne dysproporcje między poszczególnymi grupami pod względem stanu zdrowia	Możliwość opracowania projektów z zakresu poprawy zdrowia publicznego poprzez wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości systemów opieki zdrowotnej (uzupełniających projekt ImPrim).
Odporność mikroorganizmów na antybiotyki jako problem mający rosnący wpływ na zdrowie publiczne	Możliwość opracowania projektów przyczyniających się do sformułowania polityk i wzmocnienia działań na rzecz przeciwdziałania rosnącej odporności mikroorganizmów.
Gruźlica jako główna przyczyna stanów chorobowych związanych z HIV oraz HIV jako czynnik zwiększający ryzyko wystąpienia gruźlicy w populacjach o wysokim wskaźniku występowania HIV	Możliwość opracowania projektów obejmujących zarówno publiczną, jak i więzienną służbę zdrowia, których celem jest podniesienie jakości świadczonych usług zdrowotnych.
Wzrost ryzykownego i szkodliwego spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych przez młodych ludzi	Możliwość opracowania regionalnego projektu flagowego dotyczącego zapobiegania spożywaniu alkoholu i zażywaniu narkotyków przez młodzież.
Wskaźniki występowania HIV w więzieniach dużo wyższe niż poza nimi – więzienia jako punkty zapalne	Możliwość opracowania projektu w zakresie wypracowania dobrych praktyk, w celu poprawy warunków zdrowotnych w więzieniach (w perspektywie bieżącej i długoterminowej) oraz zapobiegania HIV/AIDS poprzez metody oparte na dowodach naukowych (w tym transfer wiedzy, budowanie potencjału, szkolenia, edukacja i rozwój usług).

i ochrona zdrowia) są podstawowymi czynnikami warunkującymi zrównoważony rozwój ekonomiczny przedsiębiorstw i społeczeństw. Dlatego też ochrona zdrowia stanowi jeden z istotnych czynników utrzymania i rozwoju atrakcyjności regionu Morza Bałtyckiego.

W ślad za propozycją Komisji Europejskiej, NDPHS objęło rolę partnera wiodącego odpowiedzialnego za koordynację podobszaru „zdrowie” 12. Obszaru Priorytetowego Europejskiej Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego wymienionego w Planie Działań NDPHS.

W jakim stopniu NDPHS wpisuje się w Europejską Strategię dla Regionu Morza Bałtyckiego? Region ten obejmuje tereny, na których problemy społeczne i ekonomiczne prowadzą do wysokiego poziomu śmiertelności, zachorowalności, niezdolności do pracy, a także spadku produktywności z powodu chorób niezakaźnych i wypadków (spowodowanych m.in. nadużywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, paleniem tytoniu, otyłością, brakiem aktywności fizycznej, przemocą) oraz z powodu rozpowszechniania się chorób zakaźnych (takich jak HIV/AIDS i gruźlica). Rosnący przepływ mieszkańców między różnymi krajami pociąga za sobą dodatkowe problemy, takie jak wzmożone rozpowszechnianie się chorób zakaźnych, kwestia zdrowia migrantów, legalny i nielegalny handel alkoholem, tytoniem i narkotykami itp. Dlatego też potrzebne są przedsięwzięcia na-

kierowane na walkę z nierównościami pod względem stanu zdrowia i poziomu opieki zdrowotnej. Zostały one podzielone na trzy główne działania służące ochronie zdrowia (tabela 1).

Działania wymienione w tabeli są lub będą realizowane/wspierane poprzez tzw. projekty flagowe (priorytetowe), których przykłady wymieniono poniżej:

- „Zapobieganie picciu alkoholu i zażywaniu narkotyków przez młodzież”

Projekt w trakcie opracowywania, realizowany w celu ograniczenia ryzykownego i szkodliwego spożywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych przez młodych ludzi.

- „Poprawa zdrowia publicznego poprzez promocję równego dostępu do wysokiej jakości systemów opieki zdrowotnej” (projekt Im-Prim).

Celem projektu jest zwiększenie efektywności finansowej systemu publicznej służby zdrowia oraz skuteczniejsze przeciwdziałanie chorobom zakaźnym i problemom zdrowotnym związanym z czynnikami społecznymi. Partnerzy biorący udział w projekcie, kierowanym przez Radę Gminy Blekinge (Szwecja), rozpoczęli już jego realizację².

- „Technologie informacyjno-komunikacyjne dla zdrowia (ICT for Health). Wzmacnianie w społeczeństwie potencjału do wykorzystywania technologii e-zdrowia w starzejącej się populacji”

Projekt ma się przyczynić do lepszego rozwoju technologii e-zdrowia³ poprzez wzmacnianie społecznego potencjału oraz aprobata i wiedzy obywateli i pracowników służby zdrowia. Projekt jest realizowany w partnerstwie, pod kierownictwem Uniwersytetu Nauk Stosowanych we Flensburgu (RFN), obecnie wdrażane są jego rezultaty⁴.

Ponieważ sukces Europejskiej Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego zależy od zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron, NDPHS zaprasza partnerów regionalnych do włączania się do jej realizacji poprzez udział w działaniach podejmowanych w celu ochrony zdrowia i poprawy warunków życia. Pomocne w tym mogą być praktyczne narzędzia dostępne na stronie internetowej NDPHS⁵. Za pośrednictwem tej strony można poinformować o swoim zainteresowaniu włączeniem w tę inicjatywę, a nawet zarejestrować swój własny pomysł na projekt, pod warunkiem jednak, że jest zgodny z działaniami Partnerstwa. Możliwe jest ponadto wyszukanie potencjalnych partnerów do swojego projektu.

Obecnie NDPHS proponuje pewne gotowe pomysły na projekty / konkretne tematy (tabela 2). Warto zwrócić uwagę, że Partnerstwo może służyć radą na temat potencjalnych źródeł ich finansowania.

Jak można zauważyć, zaprezentowane Partnerstwo jest przedsięwzięciem kompleksowym. Dzięki temu umożliwili realizację wielu ciekawych, a przede wszystkim efektywnych inicjatyw w dziedzinie zdrowia publicznego, zgodnych z Europejską Strategią dla Regionu Morza Bałtyckiego, które bez współpracy ponadnarodowej nie byłyby możliwe w takiej skali i zakresie. Stanowi ono doskonały przykład tego, w jaki sposób z pozoru zróżnicowane strategie i działania podejmowane w różnych krajach mogą się wzajemnie uzupełniać i przynosić wymierne korzyści – zarówno w skali makro (całemu Regionowi Morza Bałtyckiego), jak i w skali mikro (poszczególnym krajom, regionom czy mniejszym jednostkom administracyjnym), ale przede wszystkim społeczeństwu, dla budowania jego zdrowia i dobrobytu. ●

Przygotował

Maciej Jamrozik

Krajowa Instytucja Wspomagająca

Artykuł został opracowany na podstawie informacji znajdujących się na stronach internetowych NDPHS, a także materiałów ze spotkania Sieci Państw Basenu Morza Bałtyckiego oraz seminarium pt. „ESF Meeting for Increased Transnational Cooperation”, Helsinki, 8–10 czerwca 2011 roku.

¹ Wymiar Północny (*The Northern Dimension*) jest inicjatywą Unii Europejskiej zajmującą się kształtowaniem polityki wobec Europy Północnej. Ta polityczna platforma współpracy skupia państwa członkowskie Unii oraz kraje partnerskie (Islandię, Norwegię i Rosję). Jej celem jest zapewnienie wspólnej płaszczyzny dla promowania dialogu i współpracy, a także wzmocnienie stabilności oraz wspomaganie integracji ekonomicznej, konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju w Europie Północnej.

² Więcej informacji na temat projektu można znaleźć na stronie http://eu.baltic.net/Project_Database.5308.html?&&contentid=28&contentaction=single

³ Termin „e-zdrowie” obejmuje wszelkie zastosowania technologii teleinformatycznych w zapobieganiu chorobom, diagnostyce, leczeniu, kontroli oraz prowadzeniu zdrowego trybu życia.

⁴ Więcej informacji na temat projektu można znaleźć na stronie www.ictforhealth.net

⁵ www.ndphs.org

Innowacyjna oświata

Rozmowa z dr **Wiesławą Bronowską**, ekspertem opiniodawcą oceniającym strategie wdrażania projektów innowacyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rzecz Krajowej Sieci Tematycznej „Edukacja i szkolnictwo wyższe”

Bardzo ważnym etapem w realizacji projektu innowacyjnego jest opracowanie jego strategii wdrażania. Jak powinien przebiegać ten etap?

Projektodawca, przygotowując wniosek, zakłada pewien sposób realizacji swojego przedsięwzięcia. W pierwszym etapie realizacji projektu innowacyjnego – etapie przygotowania

– beneficjent ma obowiązek przeprowadzenia badań w celu aktualizacji i pogłębienia wiedzy o zdiagnozowanym problemie. Zdobyta dzięki temu wiedza może mieć istotny wpływ na realizację projektu. Jeśli wyniki badań wykażą na przykład potrzebę doprecyzowania grupy docelowej (odbiorców i użytkowników) bądź potrzebę korekty ostatecznego kształtu produktu finalnego, należy dokonać zmian w koncepcji projektu. Zmiana koncepcji projektu może wymagać korekty planu działań w procesie testowania produktu finalnego oraz sposobu badania i ewaluacji rzeczywistych efektów stosowania testowanego produktu. Badania aktualizujące mogą również pomóc w zidentyfikowaniu niezbędnych partnerów zaangażowanych w realizację projektu bądź instytucji i osób, do których warto skierować działania upowszechniające lub włączające. Elementem, który w projekcie innowacyjnym musi pozostać nie zmieniony jest jego cel. Wszystkie inne elementy projektu na tym etapie mogą ulec zmianie, jednak zmiany te muszą zostać dobrze i racjonalnie uzasadnione.

W związku z tym na koniec pierwszego etapu realizacji projektu innowacyjnego konieczne jest przygotowanie strategii wdrażania projektu. Jest to dokument, w którym projektodawca opisuje wizję dalszych działań i zamierzeń znacznie bardziej szczegółowo niż we wniosku o dofinansowanie, rzetelnie uzasadniając motywy każdej zmiany wobec wersji zawartej we wniosku. Załącznikiem do strategii jest opracowana wstępna wersja produktu finalnego. Pragnę podkreślić, że wstępna wersja produktu finalnego to pełna postać produktu, gotowa do testowania, a nie jego zarys czy szkic. W wyniku testowania może ona również zostać zmodyfikowana. Ostateczna wersja produktu może zatem się różnić od wersji wstępnej.

Reasumując, należy stwierdzić, że innowacyjny projekt testujący jest realizowany w dwóch etapach. Pierwszy etap kończy się opracowaniem strategii wdrażania wstępnej wersji produktu finalnego. Możliwość realizowania drugiego etapu – wdrożenia – jest uwarunkowana od akceptacji strategii wdrażania przez Instytucję Organizującą Konkurs. Zatwierdzenie strategii stanowi formalne potwierdzenie, że problem rzeczywiście istnieje, a proponowane rozwiązanie spełnia kryteria innowacyjności i jest na tyle dopracowane, że wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu i upowszechnieniu.

Jak przebiega ocena strategii wdrażania projektów innowacyjnych?

Strategia wdrażania projektu jest przedstawiana do zaopiniowania Sieci Tematycznej właściwej

dla danego obszaru tematycznego. W przypadku projektów innowacyjnych, które uzyskały dofinansowanie w ramach Priorytetu III PO KL („Wysoka jakość systemu oświaty”) Krajowa Sieć Tematyczna w obszarze „Edukacja i szkolnictwo wyższe” zleca dokonanie oceny strategii wdrażania projektów powołanym przez siebie ekspertem opiniodawcom. Są oni zobowiązani (zgodnie z umową zawartą między Centrum Projektów Europejskich a ekspertem) do przedstawienia wyników oceny wraz z jej uzasadnieniem podczas posiedzenia KST „Edukacja i szkolnictwo wyższe”. Po prezentacji oceny strategii przez eksperta wywiązuje się dyskusja oraz następuje opiniowanie strategii przez członków KST uczestniczących w posiedzeniu Sieci. Podczas walnego zgromadzenia wszystkich członków, KST podejmuje ostateczną decyzję dotyczącą opiniowanej strategii w postaci uchwały. Sieć przekazuje swoją opinię do Instytucji Organizującej Konkurs (w tym przypadku Ministerstwa Edukacji Narodowej), która podejmuje decyzję o akceptacji, akceptacji warunkowej lub odrzuceniu danej strategii.

Jak przygotowuje się Pani do oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego?

Przed przystąpieniem do oceny studiuję aktualną wersję dokumentów i publikacji dotyczących projektów innowacyjnych PO KL opublikowanych na stronie internetowej Departamentu Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego oraz na stronie Krajowej Instytucji Wspomagającej. Korzystając

z Internetu, poszukuję również informacji o projektodawcy i projekcie. Informacje te pozwalają mi na wstępną ocenę potencjału projektodawcy oraz przebiegu dotychczasowych działań upowszechniających i włączających. Informacje te są szczególnie cenne w sytuacji, gdy nie otrzymuję do wglądu części opisowej wniosku o dofinansowanie. Następnie bardzo wnikliwie studiuję kilkudziesięciostronicowy dokument strategii wdrażania projektu innowacyjnego. Staram się także jak najlepiej poznać, zanalizować i ocenić załączoną do strategii wstępną wersję produktu finalnego. Jest to dzieło bardzo złożone, składające się z wielu elementów opracowanych przez kilku autorów. Objętość dokumentów załączonych do strategii jest zazwyczaj kilkunastokrotnie większa od opisu samej strategii.

Na czym polega ocena strategii wdrażania projektu innowacyjnego przez eksperta opiniodawcę?

Ocena strategii polega na weryfikacji spójności nowych założeń projektu, na ocenie uzasadnienia ewentualnych odstępstw od pierwotnej koncepcji oraz na ocenie racjonalności proponowanego podejścia do poszczególnych faz wdrażania projektu. Ponadto ocenie podlega produkt finalny w jego wstępnej wersji.

Opinia na temat poszczególnych elementów strategii jest formułowana i uzasadniana w postaci odpowiedzi na poszczególne pytania zawarte w formularzu listy sprawdzającej opracowanym przez KST. Cała ocena jest podsumowana komentarzem. Komentarz ten, w przypadku rekomendowania przez eksperta warunkowej akceptacji strategii, powinien wskazać zakres wymaganych zmian. W sytuacji rekomendowania odrzucenia strategii ekspert musi dobrze uzasadnić taką propozycję, odnosząc się do tych elementów strategii, które w istotny sposób wpłynęły na negatywną decyzję.

Przygotowana przez projektodawcę strategia powinna zawierać cel i opis innowacji, plan działań testujących produkt finalny, sposób sprawdzenia, czy innowacja działa, strategię upowszechniania produktu oraz włączania go do głównego nurtu polityki, kamienie milowe oraz analizę ryzyka. Które elementy są najważniejsze dla eksperta opiniodawcy i dlaczego?

Wymieniając poszczególne części strategii, pominął pan jej bardzo ważny, pierwszy element: uzasadnienie potrzeby realizacji projektu oraz uzasadnienie wprowadzenia niezbędnych zmian w koncepcji projektu. Uzasadnienie opracowania nowatorskiego rozwiązania powinno być oparte na zapisach wniosku o dofinansowanie, powinno jednak również zostać wzbogacone o wiedzę

i wnioski zdobyte w trakcie pierwszego etapu realizacji projektu, podczas badań i pogłębionej diagnozy problemów.

Jak wiemy, projekty innowacyjne nie służą rozwiązywaniu problemów grup docelowych, lecz wypracowaniu nowych sposobów rozwiązywania tych problemów. Zadaniem (rolą, istotą) tego typu projektów jest zatem przezwyciężanie barier wynikających z braku odpowiednich, wystarczająco skutecznych, efektywnych i adekwatnych do potrzeb narzędzi, które rozwiązywałyby problemy. W związku z tym za niezwykle istotne uważam przekonujące uzasadnienie wdrożenia innowacyjnego rozwiązania oraz uzasadnienie korekty koncepcji przedstawionej we wniosku o dofinansowanie. Sądzę również, że jednym z najważniejszych elementów strategii jest opis innowacji oraz sposób zaprezentowania produktu finalnego. Bardzo istotny jest racjonalnie przedstawiony plan działań testujących nowatorskie rozwiązanie. W ocenie strategii wdrażania nie można pominąć żadnego z jej elementów. Wszystkie są ważne i niezbędne, wszystkie decydują o sukcesie przedsięwzięcia.

Elementem, który w projekcie innowacyjnym musi pozostać nie zmieniony jest jego cel. Wszystkie inne elementy projektu na tym etapie mogą ulec zmianie, jednak zmiany te muszą zostać dobrze i racjonalnie uzasadnione.

Jakie błędy najczęściej popełniają projektodawcy, którzy opracowują strategię wdrażania projektów innowacyjnych?

Bardzo trudno jest stworzyć dzieło doskonałe. Strategia wdrażania projektu innowacyjnego jest konstrukcją wieloaspektową, składa się z różnych elementów. Zdarzają się więc niewłaściwie przemyślane fragmenty strategii.

Jednym z koniecznych warunków działania innowacji w procesie kształcenia jest właściwe przygotowanie nauczycieli do wdrożenia innowacji. Potrzebują oni wsparcia w doskonaleniu kompetencji, a także umiejętności wprowadzania nowatorskich metod do praktyki edukacyjnej. Problem ten nie zawsze jest w wystarczającym stopniu dostrzegany i uwzględniany w strategii wdrażania innowacyjnych projektów edukacyjnych. Zdarza się, że jest wręcz marginalizowany przez projektodawców.

Ponadto nie zawsze jest w pełni i prawidłowy sposób są określone wartości wskaźników celów projektu, sposób ich pomiaru i źródła weryfikacji wskaźników, a także pożądaný stan docelowy po wprowadzeniu innowacji.

Czasami projektodawcy w analizie ryzyka nie dostrzegają istotnych potencjalnych zagrożeń, które mogą się pojawić podczas testowania i upowszechniania innowacji (np. braku odpowiedniej infrastruktury w szkołach czy odpowiedniego wyposażenia sal i pracowni szkolnych, a także kosztów zakupu materiałów lub narzędzi). Udoskonalenia wymaga wówczas plan działań w procesie testowania produktu finalnego, sposób sprawdzenia, czy innowacja działa, oraz strategia upowszechniania.

Czy możliwe jest poprawienie błędów przez projektodawcę podczas oceny, ale jeszcze przed przedstawieniem strategii do akceptacji Krajowej Sieci Tematycznej?

Odpowiem na to pytanie ogólniej. Jeżeli projektodawca dostrzeże błędy lub niedociągnięcia w strategii wdrażania projektu, to oczywiście powinien na bieżąco je usunąć. W projektach innowacyjnych PO KL, w znacznie większym stopniu niż w projektach standardowych, możliwe jest kreatywne i elastyczne podejście do ich realizacji. Wręcz konieczne jest uwzględnienie zasady *empowerment*, co oznacza zaangażowanie przedstawicieli grup docelowych w przygotowanie i realizację projektu. Jeżeli np. w trakcie testowania bądź upowszechniania produktu pojawią się sygnały czy sugestie ze strony użytkowników lub odbiorców wskazujące na konieczność modyfikacji pewnych elementów produktu finalnego, projektodawca powinien wprowadzić pomysły udoskonalające ten produkt. Po zakończeniu testowania i dokonaniu oceny rzeczywistych efektów działania produktu finalnego, na ostateczny kształt produktu powinni mieć oczywiście wpływ sami autorzy nowatorskiego pomysłu.

Wróć do postawionego pytania. Ekspert pracuje nad opinią o strategii wdrażania projektu innowacyjnego zgodnie z zasadą poufności i bezstronności. Po dokonaniu oceny przesyła ją drogą elektroniczną do Sekretariatu Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze „Edukacja i szkolnictwo wyższe”. Projektodawca otrzymuje do wglądu opinię eksperta kilka dni przed terminem posiedzenia KST. Ma możliwość ustosunkowania się do niej w trakcie dyskusji i opiniowania strategii przez członków KST uczestniczących w posiedzeniu Sieci. Jego argumenty mają wpływ na ostateczną decyzję dotyczącą opiniowanej strategii.

Zajmuje się Pani oceną projektów innowacyjnych w obszarze tematycznym „Edukacja i szkolnictwo wyższe”. Czy są to projekty specjalne?

Realizacja projektów innowacyjnych możliwa jest wyłącznie w ramach zamkniętego katalogu tematów. Dotychczas oceniałam strategię wdrażania

projektów innowacyjnych, które uzyskały dofinansowanie w ramach Priorytetu III PO KL „Wysoka jakość systemu oświaty”. Instytucja Organizująca Konkurs dla tego Priorytetu sformułowała innowacyjny temat w następujący sposób: „Działania służące zwiększeniu zainteresowania uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych kontynuacją kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy”. Specyfiką projektów realizowanych w ramach tego tematu jest adresowanie ich do dwóch grup docelowych: użytkowników rozwiązań innowacyjnych (nauczycieli, dyrektorów szkół) oraz odbiorców (uczniów). Innowacyjne projekty edukacyjne są bardziej twórcze niż projekty standardowe. Autorzy takich projektów poszukują nowatorskich metod kształcenia, nowych, lepszych i efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów edukacyjnych występujących w polskich szkołach. Projekty innowacyjne mogą służyć wymianie informacji, doświadczeń i dobrych praktyk. Można je z powodzeniem łączyć ze współpracą ponadnarodową. Projekty z komponentem ponadnarodowym najczęściej oferują adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innych krajach oraz sprawdzonych w ich praktyce edukacyjnej.

Wprowadzenie do praktyki edukacyjnej w polskich szkołach rozwiązań innowacyjnych powinno zaowocować wyposażeniem uczniów nie tylko w wiedzę, ale także w umiejętność jej zastosowania do twórczego rozwiązywania problemów i pozytywnego przekształcania rzeczywistości.

Większość projektów innowacyjnych w obszarze edukacji i szkolnictwa wyższego dotyczy nowych rozwiązań w nauczaniu przedmiotów ścisłych. Jakimi jeszcze problemami powinny się zajmować projekty innowacyjne w sferze edukacji?

Oprócz wielu projektów innowacyjnych zorientowanych na przedmioty matematyczno-przyrodnicze zostały zaakceptowane do dofinansowania projekty wdrażające nowatorskie metody kształcenia i programy nauczania przedsiębiorczości. Uważam, że jest to właściwy kierunek, zapewniający sukces w realizacji wyżej wymienionego obszaru tematycznego.

Czy wśród ocenionych przez Panią projektów można wskazać takie, które przyniosą innowacyjne rozwiązania w sferze edukacji?

Tylko takie projekty mogły uzyskać moją pozytywną opinię. Miałam przyjemność ocenia-

nia strategii wdrażania trzech bardzo dobrych projektów. Pierwszy z nich, z komponentem ponadnarodowym, dotyczy wprowadzenia do praktyki edukacyjnej w gimnazjach metody projektów, jako jednej z najskuteczniejszych metod pracy z uczniami. Metoda ta jest stosowana w krajach Unii Europejskiej oraz, od wielu lat, na wszystkich poziomach kształcenia w Stanach Zjednoczonych. Opracowany przez autorów modułowy innowacyjny program zajęć edukacyjnych zawiera wskazówki metodyczne, poradniki dla nauczycieli, zalecaną literaturę, przewodniki dla uczniów, narzędzia wspomagające organizację zajęć prowadzonych metodą projektów oraz prezentacje multimedialne do każdego modułu. W przypadku tego projektu zatwierdziłam strategię wdrażania w kształceniu, w którym została przygotowana.

Problem wdrożenia metody projektów w gimnazjach jest niezwykle ważny wobec obowiązku wykonywania przez uczniów gimnazjów projektu edukacyjnego, wprowadzonego *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych*.

Drugi projekt przedstawia nowatorski interdyscyplinarny program nauczania blokowego w gimnazjach. Program ten jest bardzo dobrym narzędziem służącym do rozbudzania zainteresowań uczniów naukami matematyczno-przyrodniczymi, informatyką i przedsiębiorczością za pomocą metod zwiększających aktywność i kreatywność zarówno uczniów, jak i nauczycieli. Do programu został dołączony pakiet edukacyjny, w którego skład wchodzi instrukcje dla uczniów, nauczycieli i dyrektorów gimnazjów, scenariusze interdyscyplinarnych zajęć blokowych, propozycje problemów badawczych do samodzielnego rozwiązania przez ucznia, propozycje prototypów urządzeń, rozkład zajęć na poszczególne lata, opis sposobu i kryteriów oceniania, materiały do samooceny uczniów i ewaluacji zajęć, regulamin gry ekonomicznej oraz propozycje wycieczek badawczych.

W kolejnym projekcie wdrażaną innowacją jest zmiana sposobu przygotowywania się uczniów liceów do lekcji poprzez kształcenie wyprzedzające z wykorzystaniem środowiska cyfrowego. Proces przygotowania się uczniów jest kontrolowany i sterowany przez nauczyciela poprzez platformę edukacyjną. Nauczyciel i uczeń podejmują formy aktywności, w trakcie których poszukują, gromadzą i porządkują informacje z różnych źródeł, tworzą z nich zbiorę, przekształcają informacje w wiedzę i przekazują ją innym uczestnikom procesu kształcenia w pracy indywidualnej i grupowej. W projekcie

Czy koncepcja naprawy polskiej oświaty odniesie zamierzony skutek, zależy w ogromnej mierze od dobrego przygotowania, twórczego zaangażowania, skuteczności w działaniach oraz efektywnej pracy nauczycieli – użytkowników nowatorskich rozwiązań i programów.

opracowano po kilkanaście scenariuszy zajęć do przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia i matematyka, materiały metodyczne dla nauczycieli tych przedmiotów oraz materiały pomocnicze dla uczniów.

Ambicją autorów projektów jest upowszechnienie wyżej wymienionych nowatorskich rozwiązań w całym kraju oraz włączenie ich do głównego nurtu polityki edukacyjnej. Opracowane przez projektodawców strategie działań upowszechniających produkt oraz działań włączających produkt finalny do głównego nurtu polityki są oczywiście różne, jednak przemyślane, dobrze opisane i uzasadnione.

Wprowadzenie do praktyki edukacyjnej w polskich szkołach rozwiązań innowacyjnych powinno zaowocować wyposażeniem uczniów nie tylko w wiedzę, ale także w umiejętność jej zastosowania do twórczego rozwiązywania problemów i pozytywnego przekształcania rzeczywistości. Promowanie kształcenia przez doświadczenie i efektywne współdziałanie w zespole przygotowuje uczniów do podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, do planowania, organizowania i oceniania własnych osiągnięć. Rozwój zainteresowań uczniów przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi, informatyką i przedsiębiorczością z pewnością przyczyni się do zwiększenia ich zainteresowania kontynuowaniem kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy. Przyczyni się również do rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Realizacja innowacyjnych programów edukacyjnych w polskich szkołach wymaga lepszego wyposażenia bazy dydaktycznej szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w niezbędny sprzęt, narzędzia i pomoce dydaktyczne.

Czy koncepcja naprawy polskiej oświaty odniesie zamierzony skutek, zależy w ogromnej mierze od dobrego przygotowania, twórczego zaangażowania, skuteczności w działaniach oraz efektywnej pracy nauczycieli – użytkowników nowatorskich rozwiązań i programów. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Spółeczna odpowiedzialność biznesu

Rozmowa z **Tomaszem Szarkiem**, wicedyrektorem ds. funduszy europejskich w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Olsztynie

Dwunastego sierpnia zakończyli Państwo konkurs na projekty innowacyjne w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Działanie 8.1: „Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie”, temat: „Wdrażanie strategii społecznej odpowiedzialności w przedsiębiorstwach”). Ile wniosków wpłynęło w odpowiedzi na konkurs?

W odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie projektodawcy złożyli siedem wniosków.

Czy można uznać, że taka liczba złożonych wniosków w przypadku konkursów na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej to sukces?

Nie wiem, czy taka liczba wniosków uprawnia do mówienia o sukcesie. Mając jednak na uwadze fakt, że w ubiegłym roku ogłaszaliśmy konkurs na projekty innowacyjne w tożsamym obszarze tematycznym, w odpowiedzi na który wpłynęło pięć wniosków, to przyrost ich liczby o 40 proc. w stosunku do roku ubiegłego z pewnością powinien cieszyć. Chciałbym jednak podkreślić, że w przypadku każdego konkursu, który ogłaszamy, zależy nam raczej na wysokiej jakości składanych wniosków niż na ich dużej liczbie. Dotyczy to zwłaszcza konkursów na projekty innowacyjne czy projekty

współpracy ponadnarodowej. Na przykład we wspomnianym ubiegłorocznym konkursie żaden spośród pięciu złożonych wniosków nie uzyskał dofinansowania.

Ogłaszając konkurs w ramach tematu „Wdrażanie strategii społecznej odpowiedzialności w przedsiębiorstwach”, na jakie innowacyjne rozwiązania Państwo liczą, które zostaną włączone do głównego nurtu polityki? Czym powinny się charakteryzować projekty?

Trudno odpowiedzieć na tak postawione pytanie. Istotą projektów innowacyjnych testujących jest stworzenie nowego narzędzia, metody, rozwiązania problemu dotąd nieznanego bądź znanego, ale dotychczas nie rozwiązanego, czyli właśnie „innowacja” w danym obszarze tematycznym. Gdybyśmy zatem ogłaszając konkurs liczyli na jakieś konkretne rozwiązania czy mieli gotowe pomysły i oczekiwalibyśmy, że projektodawcy się w nie „wstrzelą”, trudno byłoby mówić o innowacyjnym charakterze takich projektów. Dlatego liczymy na kreatywność projektodawców i mamy nadzieję, że uda się wyłonić do dofinansowania projekty, które będą przewidywać rozwiązania nowatorskie. Tym w głównej mierze powinny się charakteryzować projekty.

Niezwykle pożądane jest również dostosowanie założeń projektu do specyfiki naszego regionu. W województwie warmińsko-mazurskim funkcjonuje niewiele dużych przedsiębiorstw. Natomiast dominujące w strukturze firm podmioty z sektora małych i średnich przedsiębiorstw za-

zwyczaj napotykają barierę finansową przy tworzeniu programów szkoleń dla pracowników (co potwierdzają analizy przedstawiane w ramach projektów z Poddziałania 8.1.1) lub funduszy świadczeń socjalnych czy przy wdrażaniu mechanizmów społecznej odpowiedzialności biznesu (*Corporate Social Responsibility – CSR*). Dlatego szczególnie oczekiwane są rozwiązania, które pozwolą „zaszczepić” wśród przedsiębiorców ideę społecznej odpowiedzialności biznesu bez nadmiernego angażowania ich ograniczonych zasobów finansowych.

Ponadto projektodawcy powinni zwracać większą uwagę na odzwierciedlenie specyfiki projektów innowacyjnych testujących w poszczególnych częściach wniosku o dofinansowanie. Brak takiego odzwierciedlenia jest najbardziej widoczny w budżetach składanych projektów. W założeniach merytorycznych projektodawcy zapominają o bardzo ważnych elementach, takich jak np. *empowerment* (czyli zaakcentowanie rzeczywistego udziału przedstawicieli grup docelowych – zarówno użytkowników, jak i odbiorców – w wypracowywaniu nowych rozwiązań) czy uwzględnienie ryzyka towarzyszącego realizacji tego typu projektów, a także przedstawienie mechanizmów elastycznego reagowania na zmiany okoliczności istotnych z punktu widzenia przyjętych założeń, które będą miały zastosowanie już na etapie realizacji projektu. Przy uwzględnieniu wszystkich wskazanych czynników końcowa walidacja powinna zaowocować stwierdzeniem możliwości stosowania nowego narzędzia na szeroką skalę.

Gdybyśmy zatem ogłaszając konkurs liczyli na jakieś konkretne rozwiązania czy mieli gotowe pomysły i oczekiwaliśmy, że projektodawcy się w nie „wstrzelą”, trudno byłoby mówić o innowacyjnym charakterze takich projektów. Dlatego liczymy na kreatywność projektodawców i mamy nadzieję, że uda się wyłonić do dofinansowania projekty, które będą przewidywać rozwiązania nowatorskie.

Spoleczna odpowiedzialność biznesu jest coraz bardziej popularna w Polsce. Dlaczego uważają Państwo, że właśnie w tej dziedzinie potrzebne są innowacyjne rozwiązania?

Z raportu *Wspieranie rozwoju społecznej odpowiedzialności biznesu w Polsce* wynika, że strategie CSR stosują głównie duże korporacje międzynarodowe, zaś małe i średnie firmy krajowe posługują się tego typu strategiami niezwykle rzadko. Problem ten widoczny jest zwłaszcza w naszym regionie, gdzie, jak wcześniej wspominałem, oprócz braku zakorzenienia samej idei, barierą jest również brak środków na ten cel. Przedsiębiorcy nie mają świadomości potrzeby budowania strategii społecznej odpowiedzialności w swoich firmach i nie dostrzegają potencjalnych korzyści płynących z jej zastosowania. Nie inwestują w odpowiednie działania nie tylko swoich zasobów finansowych, ale także czasu. Tymczasem wdrożenie odpowiednich zmian z obszaru CSR – oprócz wymiernych korzyści dla pracowników i otoczenia firmy – może mieć pozytywny wpływ na postrzeganie produktów czy usług oferowanych przez danego przedsiębiorcę, ponieważ konsumenci coraz częściej zwracają uwagę na ekologiczny proces produkcji bądź zaangażowanie firmy w realizację działań na rzecz społeczności lokalnej. Ponadto są skłonni zapłacić więcej za nabywany towar, mając świadomość, że część zysku jest przeznaczana na działalność społeczną przedsiębiorcy. Dlatego tak pożądane są innowacyjne rozwiązania, które zmienią niekorzystny obraz sytuacji i będą w stanie pokazać wspomniane korzyści ekonomiczne przedsiębiorcom, tak aby realizowali oni strategię CSR świadomie i z własnej woli.

Szczególnie oczekiwane są rozwiązania, które pozwolą „zaszczepić” wśród przedsiębiorców ideę społecznej odpowiedzialności biznesu bez nadmiernego angażowania ich ograniczonych zasobów finansowych.

W konkursie przewidzieli Państwo również możliwość realizacji projektu z komponentem ponadnarodowym. Czy takie projekty mają szansę na wyższą ocenę niż projekty, których realizatorzy nie podejmą się tego wyzwania?

W ramach konkursu nie przewidziano żadnego kryterium strategicznego, które bezpośrednio premiowałoby nawiązanie współpracy z pod-

miotami zagranicznymi w ramach komponentu ponadnarodowego. Jednak podjęcie takiej współpracy – przy jednoczesnym wykazaniu we wniosku wynikającej z niej wartości dodanej – z pewnością podnosi ogólną wartość projektu i może mieć pozytywny wpływ na jego ocenę punktową. Należy pamiętać, że decydując się na współpracę ponadnarodową, projektodawcy nie powinni się kierować profitami możliwymi do uzyskania w trakcie oceny merytorycznej, tylko realnym wpływem, jaki podjęta współpraca może wywrzeć na skuteczne rozwiązanie problemów i zaspokojenie potrzeb, na które odpowiedź stanowi dany projekt.

Ilu projektodawców podjęło się tego wyzwania?

Mimo wspomnianego braku premii punktowej za komponent ponadnarodowy, aż trzech spośród siedmiu projektodawców, którzy złożyli wnioski w odpowiedzi na konkurs, przewidziało udział partnerów zagranicznych w realizacji projektu.

Projektodawcy często mają problem ze zdefiniowaniem innowacyjności w danym obszarze wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego. Jak Pan ocenia wiedzę osób reprezentujących podmioty biorące udział w konkursach na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej?

Projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej – ze względu na swoją specyfikę – z pewnością nie zaliczają się do łatwych, zarówno jeśli chodzi o fazę ubiegania się o dofinansowanie, jak i o etap realizacji. W początkowym okresie wdrażania PO KL można było odnieść wrażenie, że projektodawcy podchodzili do tego rodzaju przedsięwzięć z dużą rezerwą i raczej niechętnie angażowali się w tworzenie projektów innowacyjnych czy projektów współpracy ponadnarodowej. Takie podejście w dużej mierze wynikało zapewne z niedostatecznej wiedzy w tej dziedzinie oraz z braku praktycznych rozwiązań, dobrych praktyk czy doświadczeń w tworzeniu i realizacji podobnych inicjatyw, z których potencjalni projektodawcy mogliby korzystać. Jednak postępy we wdrażaniu PO KL przyniosły cenne wskazówki, wynikające z realizacji pierwszych – można rzec pionierskich – przedsięwzięć w postaci projektów innowacyjnych i projektów współpracy

ponadnarodowej. Pomocne okazały się również liczne publikacje o charakterze poradników/przewodników wydawane przez Instytucję Zarządzającą i Krajową Instytucję Wspomagającą. Ponadto projektodawcy mieli okazję korzystania z oferty szkoleniowej dotyczącej tej tematyki. Uważam, że obecny poziom wiedzy na temat innowacyjności i współpracy ponadnarodowej wśród osób reprezentujących podmioty biorące udział w konkursach należy ocenić jako wysoki. Mimo to w dalszym ciągu istnieją zagadnienia stwarzające trudności, czy to przy konstruowaniu założeń projektu, czy też już na etapie ich ujmowania w ramy wniosku o dofinansowanie. Należy wskazać chociażby na kwestie właściwego zdefiniowania grup docelowych użytkowników i odbiorców, a także określenia ich roli w wypracowywaniu produktu finalnego na wszystkich etapach realizacji projektu (*empowerment*) oraz analizy proponowanych rozwiązań pod kątem ich praktyczności, możliwości wdrożenia.

Wdrożenie odpowiednich zmian z obszaru CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu) – oprócz wymiernych korzyści dla pracowników i otoczenia firmy – może mieć pozytywny wpływ na postrzeganie produktów czy usług oferowanych przez danego przedsiębiorcę, ponieważ konsumenci coraz częściej zwracają uwagę na ekologiczny proces produkcji bądź zaangażowanie firmy w realizację działań na rzecz społeczności lokalnej.

Czy ogłoszenie konkursu było poprzedzone szkoleniami dla projektodawców?

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie we wrześniu 2010 roku zorganizował dla potencjalnych projektodawców dwudniowe szkolenie na temat tworzenia i realizacji projektów innowacyjnych oraz projektów współpracy ponadnarodowej, w którym wzięli udział przedstawiciele 25 firm i instytucji. Na program szkolenia zostały zgłoszone zagadnienia dotyczące: istoty innowacji i ponadnarodowości w PO KL, kwestii związanych z przygotowaniem projektu innowacyjnego (określenie problemu, interesariuszy, celu, właściwego przedstawienia we wniosku innowacyjności przedsięwzięcia) oraz zarządzania projektem innowacyjnym i ponadnarodowym (analiza ryzyka, harmonogram uwzględniający specyfikę projektu, kwalifikowalność kosztów), omówiono też przykłady projektów i ciekawych praktyk w tej dziedzinie. Ponadto przedstawione zostały założenia konkursów na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej, ogłoszonych przez WUP w Olsztynie w ubiegłym roku, z uwzględnieniem pożądanej tematyki

Projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej – ze względu na swoją specyfikę – z pewnością nie zaliczają się do łatwych, zarówno jeśli chodzi o fazę ubiegania się o dofinansowanie, jak i o etap realizacji. [...] Jednak postępy we wdrażaniu PO KL przyniosły cenne wskazówki, wynikające z realizacji pierwszych – można rzec pionierskich – przedsięwzięć w postaci projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej.

projektów innowacyjnych, czyli mechanizmów w zakresie koncepcji społecznej odpowiedzialności (społecznego zaangażowania) biznesu. Projektodawcy mieli też okazję do skonsultowania własnych pomysłów na projekty w ramach części warsztatowej.

W bieżącym roku – ze względu na ogłoszenie konkursu na projekty innowacyjne w tym samym temacie oraz niewielki zakres zmian w systemie realizacji PO KL, dotyczących wyłącznie projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej – nie organizowaliśmy szkoleń o podobnej tematyce. Przedstawiciele podmiotów zainteresowanych ubieganiem się o środki EFS oraz realizujących projekty mieli natomiast możliwość dostosowania swojej wiedzy do nowych wytycznych dotyczących PO KL (które weszły w życie z początkiem 2011 roku) podczas cyklu szkoleń zorganizowanych przez WUP na przełomie lutego i marca. Ponadto w czerwcu WUP zorganizował spotkanie informacyjno-promocyjne z udziałem eksperta Krajowej Instytucji Wspomagającej, pana Przemysława Pawłaka, podczas którego omówione zostały założenia konkursów ogłaszanych przez WUP, a także podstawowe zagadnienia związane z tworzeniem oraz realizacją projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Uczestnicy spotkania mieli również okazję skonsultowania z ekspertem kwestii budzących wątpliwości. Z doświadczenia i kompetencji przedstawiciela KIW skorzystało 16 osób.

Jakie działania Państwo podejmują, aby zachęcić potencjalnych projektodawców do składania wniosków na konkurs?

Należy pamiętać, że decydując się na współpracę ponadnarodową, projektodawcy nie powinni się kierować profitami możliwymi do uzyskania w trakcie oceny merytorycznej, tylko realnym wpływem, jaki podjęta współpraca może wywrzeć na skuteczne rozwiązanie problemów i zaspokojenie potrzeb, na które odpowiedź stanowi dany projekt.

Oprócz wspomnianego spotkania z udziałem eksperta KIW, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie zorganizował w maju bieżącego roku spotkanie informacyjne dla projektodawców, poświęcone przede wszystkim konkursowi na projekty innowacyjne (ogłoszonemu w ramach Działania 8.1) oraz konkursowi na projekty z komponentem ponadnarodowym (ogłoszonemu w ramach tego samego Działania). Spotkanie zgromadziło dwudziestu uczestników. Podczas omawiania założeń konkursowych pracownicy WUP zwracali szczególną uwagę na kwestie, które w konkursie ubiegłorocznym sprawiły największą trudność. Nie przeprowadzaliśmy natomiast niestandardowych kampanii promocyjnych, ponieważ projektodawcy nie mają już trudności z dotarciem do informacji o samym konkursie. W swoich działaniach skupiliśmy się raczej na zapotrzebowaniu na informacje wyrażanym przez podmioty zainteresowane udziałem w konkursie.

W celu ułatwienia sporządzania wniosków o dofinansowanie na bieżąco zamieszczaliśmy wyjaśnienia wszystkich kwestii problematycznych na naszej stronie internetowej w dziale FAQ. Rozstrzygano również problemy indywidualne w ramach konsultacji telefonicznych i mailowych. Korzystaliśmy przy tym ze wsparcia KIW. Ponadto w bieżącym roku udało się dotrzeć z informacją o konkursie

do licznej grupy podmiotów zagranicznych, które wyraziły duże zainteresowanie konkursem oraz nawiązaniem współpracy z polskimi projektodawcami. Świadczy o tym blisko 40 zapytań mailowych przesłanych do naszej instytucji od firm, organizacji pozarządowych i szkół wyższych m.in. z Hiszpanii, Litwy, Rumunii czy Bułgarii. Aby ułatwić podjęcie współpracy, zamieszczaliśmy fiszki projektowe przesyłane przez podmioty zagraniczne na naszej stronie internetowej oraz na stronach innych instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO KL w regionie. Owocna pod tym względem okazała się również współpraca z pracownikami KIW.

Czy w przyszłym roku przewidują Państwo zorganizowanie kolejnych konkursów na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej?

Zgodnie z założeniami do Planów Działania na rok 2012, w ramach Priorytetu VI planujemy ogłoszenie konkursu na projekty innowacyjne upowszechniające. Będziemy się opierać na zwalidowanych rezultatach projektu „Indywidualne ścieżki zatrudnienia” realizowanego przez Elbląską Radę Konsultacyjną Osób Niepełnosprawnych, adresowanego do osób po 45. roku życia, w tym niepełnosprawnych (jeśli oczywiście projekt przejdzie pozytywnie walidację). Natomiast w odniesieniu do Działania 8.1 nie przewidujemy organizowania konkursów na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Strategia Unii Europejskiej dla regionu Dunaju

W wyniku ostatnich rozszerzeń Unii Europejskiej jej centrum geograficzne zostało przesunięte na wschód, jednak gospodarczy środek ciężkości nadal leży w Europie Zachodniej. Zdaniem Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego spójność gospodarcza, terytorialna i społeczna, będące głównymi elementami Strategii Dunajskiej, oraz praktyczne pomysły wspierające jej wdrażanie przyczyniają się do przywrócenia równowagi w tej kwestii.

Po rozszerzeniu Unii Europejskiej w latach 2004 i 2007 przeważająca część Dunaju, będącego najbardziej „międzynarodową” rzeką na świecie, a zarazem najdłuższą w Europie, znajduje się na terytorium Unii. Makroregion Dunaju obejmuje czternaście państw, osiem z nich to państwa członkowskie (Austria, Czechy, Niemcy, Słowacja, Słowenia, Węgry, Rumunia i Bułgaria), sześć zaś – państwa nie należące do Unii (Chorwacja, Serbia, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Ukraina, Moldova).

Szczególne znaczenie regionu Dunaju jest uważane nie tylko obszarem, który obejmuje (jedna piąta powierzchni Unii Europejskiej), ani liczbą ludności zamieszkałej na jego obszarze (ok. 115 mln), lecz możliwościami, jakie posiada, związanymi np. z terenami o szczególnych walorach przyrodniczych, bogatym dziedzictwem historycznym i kulturowym, kapitałem ludzkim i ogromnym potencjałem rozwoju, zwłaszcza w państwach, których w największym stopniu dotyczyły przemiany po 1989 roku, a także z perspektywą wejścia na drogę wzrostu gospodarczego, budowania dobrobytu i podnoszenia bezpieczeństwa nie tylko w samym regionie, ale w całej Unii Europejskiej.

Stworzenie strategii dla tego regionu nie jest pomysłem nowym. Stanowi ona poniekąd kontynuację działań podjętych w 2002 roku, kiedy to, na

podstawie propozycji Austrii i Rumunii wspartych przez Komisję Europejską oraz Pakt Stabilności dla Europy Południowo-Wschodniej, powołano Proces Współpracy Dunajskiej. Objął on trzynaście krajów, których obecnie bezpośrednio dotyczy strategia, z wyłączeniem Czarnogóry. Proces miał się przyczynić do pogłębienia współpracy gospodarczej, poprawy infrastruktury transportowej, ochrony środowiska naturalnego i rozwoju wymiany kulturalnej. W opinii Austrii i Rumunii do należytego wykorzystania potencjału regionu konieczne było wypracowanie całościowej strategii pod auspicjami Unii Europejskiej, pozwalającej na lepsze wykorzystanie już istniejących funduszy. Austria i Rumunia w lutym 2009 roku przedstawiły członkom Unii Europejskiej propozycję wzmocnienia współpracy państw dorzecza Dunaju przez wypracowanie dla nich unijnej strategii, a następnie podczas Szczytu Dunajskiego, który miał miejsce w maju 2009 roku w Ulm, Rada Europejska zwróciła się do Komisji Europejskiej o przedłożenie przed końcem 2010 roku strategii na rzecz regionu naddunajskiego, jako kolejnej, po strategii dla Morza Bałtyckiego, koncepcji makroregionalnej.

Strategia Unii Europejskiej dla regionu Dunaju została przyjęta 24 czerwca 2011 roku. Zawiera ona propozycję planu działania, na rzecz którego wymagane jest zdecydowane zaangażowanie

poszczególnych państw i zainteresowanych stron na każdym możliwym szczeblu administracyjnym. Komisja, której zadaniem jest koordynowanie całej strategii poprzez m.in. regularne przeglądy postępów, będzie w rezultacie także oddziaływać na kształt polityki w regionie poprzez dbanie o aktualizację projektów lub zastępowanie nowymi tych, które już się zakończyły.

W strategii założono koncentrację współpracy w makroregionie na czterech filarach:

- poprawie połączenia Dunaju ze światem (mobilność, zrównowazona energetyka, propagowanie turystyki i kultury);
- ochronie środowiska (jakość wód, zarządzanie zagrożeniami dla środowiska, ochrona różnorodności biologicznej);
- budowaniu dobrobytu w regionie Dunaju (rozwijanie społeczeństwa wiedzy poprzez badania, edukację i technologie informacyjne);
- wspieraniu konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym rozwoju klastrów, inwestowaniu w umiejętności oraz zwiększaniu potencjału regionu Dunaju (rozwijanie potencjału instytucji; współpraca i poprawa bezpieczeństwa oraz zwalczanie zorganizowanej przestępczości).

Strategia opracowana przed Komisję nie zakłada specjalnego traktowania regionu pod względem budżetowym ani prawnym, co oznacza, że:

- Strategia nie przewiduje dodatkowego finansowania ze środków unijnych. Możliwe jest natomiast dodatkowe finansowanie ze środków międzynarodowych, krajowych, regionalnych lub prywatnych. Dodatkowy akcent kładzie się jednak na lepsze wykorzystanie środków już dostępnych w ramach licznych programów Unii Europejskiej (np. 100 mld euro z funduszy strukturalnych na lata 2007–2013, a także znaczące

Strategie makroregionalne stanowią modelowy przykład sąsiedzkiej współpracy zarówno wewnątrz Unii Europejskiej, jak i Unii z państwami trzecimi. Pokazują one, jak można łączyć zintegrowane, wielosektorowe podejście z wielopoziomym sprawowaniem rządów. Strategia dla regionu Dunaju może służyć wspieraniu rozwoju demokracji i rządów prawa, wspomagać decentralizację oraz wzmacnianie samorządności regionalnej i lokalnej w tym regionie, zwłaszcza w państwach, które nie należą do Unii Europejskiej.

kwoty w ramach Europejskiego Instrumentu Przedakcesyjnego – IPA oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa i Sąsiedztwa i Partnerstwa – ENPI).

- Strategia nie wymaga zmiany istniejącego prawodawstwa Unii Europejskiej, ponieważ akty prawne przyjmowane przez Unię dotyczą wszystkich dwudziestu siedmiu państw członkowskich, a nie konkretnego makroregionu. Na szczeblu krajowym lub innym możliwe są, pod warunkiem odpowiednich uzgodnień, zmiany służące osiągnięciu konkretnych celów.
- W ramach strategii nie tworzy się dodatkowych struktur. Jest ona realizowana za pośrednictwem już istniejących podmiotów, które powinny w maksymalnym stopniu uzupełniać się nawzajem. Nie przewiduje się ogólnego wpływu na zasoby Komisji.

W trakcie konsultacji Komisja – we współpracy z państwami członkowskimi, regionami i innymi zaangażowanymi stronami – wybrała takie propozycje działań, które pociągają za sobą bezpośrednie, wyraźne korzyści dla ludności regionu oraz mają

wpływ na makroregion lub jego znaczną część. Projekty powinny zatem wspierać zrównoważony rozwój i obejmować po kilka regionów lub państw, powinny być spójne i sprzyjać sobie nawzajem, przynosząc rozwiązania korzystne dla wszystkich, oraz powinny być realistyczne, a więc wykonalne pod względem technicznym i finansowym.

Strategie makroregionalne stanowią modelowy przykład sąsiedzkiej współpracy zarówno wewnątrz Unii Europejskiej, jak i Unii z państwami trzecimi. Pokazują one, jak można łączyć zintegrowane, wielosektorowe podejście z wielopoziomym sprawowaniem rządów. Strategia dla regionu Dunaju może służyć wspieraniu rozwoju demokracji i rządów prawa, wspomagać decentralizację oraz wzmacnianie samorządności regionalnej i lokalnej w tym regionie, zwłaszcza w państwach, które nie należą do Unii Europejskiej. Zwraca także uwagę na wartość dodaną, jaką wnosi współpraca na szczeblu lokalnym i regionalnym w regionie Dunaju do procesu przygotowania państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących do członkostwa w Unii.

Od upadku żelaznej kurtyny region naddunajski jest łącznikiem między Wschodem a Zachodem, poza tym może się przyczynić do otwarcia Unii Europejskiej na jej bliskich sąsiadów – region Morza Czarnego, południowy Kaukaz i środkową Azję – co zdecydowanie umocniłoby pozycję Unii w regionie oraz miałyby pozytywne przełożenie np. na wzrost gospodarczy Unii.

Komitet Ekonomiczno-Społeczny wskazuje na fakt, że ze względu na wysoki stopień identyfikacji z regionem Dunaju strategia stanowi wyjątkowo skuteczny instrument, który może służyć zapewnieniu trwałego pokoju, co oznacza stabilizację i bezpieczeństwo nie tylko dla objętych nią regionów, ale także dla całej Unii Europejskiej. Przy wykorzystaniu znaczących perspektyw w zakresie badań i innowacji region Dunaju ma szansę objąć czołową pozycję w Unii Europejskiej pod względem handlu i przedsiębiorczości. Dysproporcje w zakresie edukacji i zatrudnienia można przewyżżyć, a region może się stać obszarem bezpiecznym, w którym konflikty oraz problemy marginalizacji społeczeństwa i przestępczości są skutecznie rozwiązywane.

Zdaniem instytucji unijnych region Dunaju, dzięki wypracowanej strategii, może się stać w całym tego słowa znaczeniu regionem XXI wieku – bezpiecznym, perspektywnym i jednym z najbardziej atrakcyjnych w Europie. ●

Przygotowała
Magdalena Michnowicz

Znaleźć odpowiedniego partnera

Rozmowa z **Katarzyną Brzychcy**, wicedyrektorem ds. Europejskiego Funduszu Społecznego w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Szczecinie

Kiedy na początku ubiegłego roku rozmawialiśmy o konkursach na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej organizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, nie mieli jeszcze Państwo żadnego wniosku rekomendowanego do dofinansowania. Mówiła Pani, że konkursy ogłoszone w 2009 roku nie spotkały się z dużym zainteresowaniem wnioskodawców, a złożone projekty były dosyć słabe. Czy od tego czasu sytuacja się zmieniła?

Po konkursach ogłoszonych w 2009 roku, cały kolejny rok wykorzystaliśmy na szerokie działania informacyjno-promocyjne dotyczące projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Oprócz spotkań z realizatorami Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, warsztatów z ekspertami z Krajowej Instytucji Wspomagającej, szkoleń Regionalnych Ośrodków EFS, informacji zamieszczanych na stronie internetowej Urzędu oraz audycji radiowych zorganizowaliśmy „Dni Innowacyjności”. Stanowiły one dodatkową część oferty informacyjnej Wojewódzkiego Urzędu Pracy dla wszystkich osób zainteresowanych projektami innowacyjnymi. Początkowo spotkania organizowaliśmy raz w miesiącu, jednak im bliżej terminu składania wniosków, tym konsultacje z beneficjentami odbywały się częściej (pod koniec niemal codziennie). Od czasu ogłoszenia konkursów (30 marca 2011 roku dla Priorytetu VI, 31 marca – dla Priorytetu VIII i 30 czerwca – dla Priorytetu IX) przeprowadziliśmy blisko 50 konsultacji i ponad 60 rozmów telefonicznych. Świadczy to z pewnością o większym zaintereso-

waniu, na które bezpośredni wpływ miały zwłaszcza działania informacyjno-promocyjne. Być może zainteresowanie wzmocniła także stosunkowo wysoka alokacja, która została zwiększona w tym roku o ponad 2 mln zł. Nie bez znaczenia jest też fakt, że wnioski składały instytucje, które mają duże doświadczenie w realizacji projektów PO KL.

Ile konkursów na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej ogłosił Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w ciągu trzech minionych lat?

W ciągu trzech ostatnich lat ogłosiliśmy siedem konkursów na projekty innowacyjne w dwunastu różnych tematach. Wszystkie uwzględniały możliwość zaproszenia do współpracy partnerów ponadnarodowych. W 2009 roku w pierwszej kolejności ogłosiliśmy konkursy w ramach Priorytetów VI i IX. W ramach Priorytetu VI wpłynęły cztery wnioski, a w ramach priorytetu IX tylko dwa. Wszystkie zawierały błędy formalne i niestety nie mogły być poddane ocenie merytorycznej. Błędy miały różny charakter, np. nieprawidłowo wskazano numer i nazwę działania albo w ogóle nie podano danych partnera ponadnarodowego, chociaż przypisano mu działania w projekcie.

Wydaje się, że beneficjenci mają coraz większą wiedzę na temat innowacji społecznych, a co za tym idzie, są odważniejsi przy ubieganiu się o środki na takie inicjatywy.

W ubiegłym roku również ogłosiliśmy dwa konkursy. Tym razem jednak skupiliśmy się na Priorytetach VII i VIII i rozpoczęliśmy intensywne działania informacyjno-promocyjne. Dzięki temu w odpowiedzi na nasze konkursy wpłynęły 22 wnioski i tylko trzy spośród nich zostały odrzucone na etapie oceny formalnej. Obecnie w realizacji jest 9 projektów innowacyjnych (zarówno w Priorytecie VII, jak i w Priorytecie VIII).

W bieżącym prowadzimy nabór wniosków o dofinansowanie projektów innowacyjnych w ramach trzech Priorytetów: VI, VIII oraz IX. Z Priorytetu VII zrezygnowaliśmy, ponieważ na rzecz integracji społecznej realizujemy już 7 projektów. Dotychczas złożono łącznie 27 wniosków o dofinansowanie projektów dotyczących przedsiębiorczości i edukacji. Obecnie trwają pierwsze obrady Komisji Oceny Projektów. W tym roku dokończyliśmy wszelkich starań, aby większość błędów formalnych mogła podlegać korekcie, a tym samym aby jak najwięcej projektodawców miało szansę zawalczenia o wygraną w postaci dofinansowania.

Czy wzrasta zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców projektami innowacyjnymi i projektami współpracy ponadnarodowej?

Uważam, że zdecydowanie tak. Potwierdzeniem tego jest liczba osób odwiedzających punkty konsultacyjne, a przede wszystkim wzrost liczby składanych wniosków. Jednocześnie wydaje się, że beneficjenci mają coraz większą wiedzę na temat innowacji społecznych, a co za tym idzie, są odważniejsi przy ubieganiu się o środki na takie inicjatywy.

W dokumentacji konkursowej, oprócz ogólnie obowiązujących zasad oraz wymagań formalnych, umieściliśmy wskazówki praktyczne, przykłady współpracy ponadnarodowej oraz informacje na temat najważniejszych aspektów projektów innowacyjnych. Brak pytań zadawanych podczas spotkań poświęconych dokumentacji konkursowej traktujemy jako sygnał, że informacje zawarte w dokumentacji są dla projektodawców wystarczające.

Warto też podkreślić, że nasi beneficjenci poszukują nowych wyzwań, aby mogli spełniać marzenia innych, ale także swoje, zmieniać rzeczywistość, wprowadzać innowacyjne rozwiązania. Potwierdzeniem tego są zapisy we wnioskach o dofinansowanie, które zyskują uznanie ekspertów.

Kiedy można się spodziewać kolejnych konkursów?

Jesteśmy w trakcie konkursów na projekty innowacyjne w ramach Priorytetów VI, VIII i IX. Tegoroczne konkursy mają charakter otwarty, zatem przez cały czas oczekujemy na projekty.

Konkursy na projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej dotyczą czterech obszarów tematycznych: „Zatrudnienie i integracja społeczna”, „Adaptacyjność”, „Edukacja” i „Dobre rządzenie”. W ramach którego obszaru najczęściej organizują Państwo konkursy?

Wszystkie cztery obszary są ważne. Dla nas, z racji pracy przy komponentie regionalnym, odwołujemy się do obszarów, które są w naszym zasięgu. Preferowanie któregośkolwiek z nich wydaje się niesłuszne, ponieważ każdy z tych obszarów jest na swój sposób ważny dla województwa zachodniopomorskiego. Każdy z nich ma też tzw. białe plamy, gdzie innowacyjne rozwiązania są pożądane.

Czy to wynika z potrzeb lokalnych, czy z zainteresowania potencjalnych realizatorów danym problemem / obszarem tematycznym?

Jak już wspomniałam, wybór tematów to proces długotrwały, w którym staramy się jak najdokładniej poznać zapotrzebowanie rynku pracy oraz potrzeby ludzi mieszkających w naszym regionie. Wybór tematów wynika jednak nie tylko z diagnoz i analiz badań dotyczących naszego województwa, ale także z konsultacji społecznych oraz planów działania. Zgłaszane propozycje były brane pod uwagę podczas formułowania zapisów w Planie Działania.

Mają Państwo już duże doświadczenie w przygotowywaniu dokumentacji konkursowej zarówno dla projektów innowacyjnych, jak i projektów współpracy ponadnarodowej. Opisanie zasad konkursowych przy tych projektach jest zdecydowanie bardziej skomplikowane i czas-

chłonne w porównaniu do projektów standardowych. Jak Instytucja Organizująca Konkurs powinna się przygotować do opracowywania dokumentacji, aby ogłosić konkurs w zakładanym terminie?

Uważam, że każda instytucja ma już swoje „złote środki”, które pozwalają na sprawne opracowanie dokumentacji konkursowej. Z pewnością warto sięgać np. po publikacje Krajowej Instytucji Wspomagającej. Można tu zaproponować *Zalecenia dla Instytucji Pośredniczących i Instytucji Pośredniczących II stopnia w zakresie projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej PO KL*. Oprócz korzystania z tego typu publikacji staramy się także konsultować zapisy dokumentacji konkursowej z ekspertami KIW. W naszej Instytucji Pośredniczącej rokrocznie, jeszcze przed ogłoszeniem konkursów, przygotowujemy jest wzór dokumentacji konkursowej, która stanowi ramy dla poszczególnych konkursów. To sprawia, że dokumentacja jest dokładnie analizowana według różnych kryteriów (prawnych, finansowych,

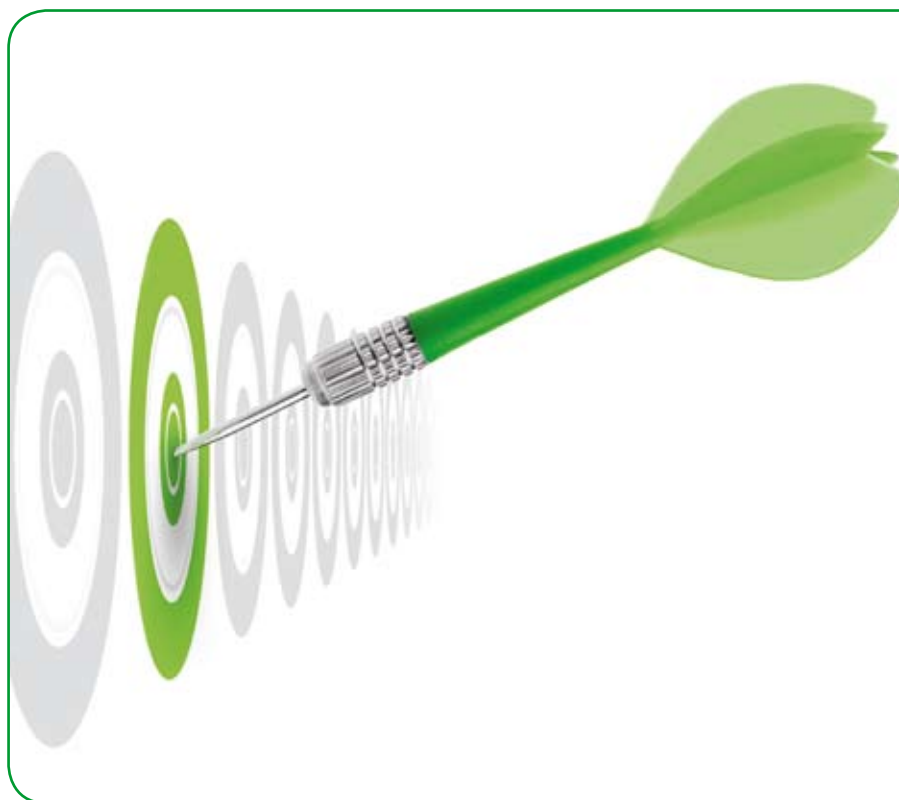
regionalnych). Dzięki takiemu podejściu mamy pewność, że spełnia nasze oczekiwania, ale także jest czytelna dla beneficjentów.

Jakie zasady stosują Państwo przy opracowywaniu dokumentacji konkursowej?

W dokumentacji konkursowej, oprócz ogólnie obowiązujących zasad oraz wymagań formalnych, umieściliśmy wskazówki praktyczne, przykłady współpracy ponadnarodowej oraz informacje na temat najważniejszych aspektów projektów innowacyjnych. Brak pytań zadawanych podczas spotkań poświęconych dokumentacji konkursowej traktujemy jako sygnał, że informacje zawarte w dokumentacji są dla projektodawców wystarczające. Z drugiej strony wielu z nich uczestniczy w konsultacjach indywidualnych, podczas których wyjaśniane są m.in. kwestie dotyczące merytorycznej i technicznej strony przygotowania wniosku.

Czy sformułowanie założeń konkursowych dotyczących projektów współpracy ponadnarodowej jest trudniejsze niż założeń projektów innowacyjnych?

Jak już wspomniałam, nie ogłaszaliśmy osobno konkursów na projekty współpracy ponadnarodowej, zawsze natomiast wprowadzaliśmy możliwość uczestnictwa partnera ponadnarodowego w projektach innowacyjnych. Przygotowując do-

kumentację konkursową, wprowadzaliśmy zapisy dotyczące zasad partnerstwa ponadnarodowego. Zapisy dokumentacji konkursowej poświęcone omawianej kwestii wydają mi się czytelne. Odwołując się jednak do pytań stawianych przez naszych beneficjentów, wiem, że nie są wystarczające. Niestety, „życie projektowe” pisze różne scenariusze i dopiero pytania szczegółowe mogą sprawić trudności. Pragnę jednak podkreślić, że obowiązkiem Instytucji Pośredniczącej jest niesienie pomocy projektodawcom, a więc zapewniam o naszej gotowości rozwiązywania wszelkich zgłaszanych przez nich problemów.

Nie da się ukryć, że specyfika projektów z komponentem ponadnarodowym wymaga od projektodawców większej czujności podczas ich realizacji. Zwiększone ryzyko wiąże się także z wypracowaniem wartości dodanej wynikającej ze współpracy ponadnarodowej, stanowiącej precyzyjnie określone cele i produkty możliwe do osiągnięcia wyłącznie dzięki tego typu współpracy. Najistotniejsze jest znalezienie odpowiedniego partnera, który miałby odwagę udźwignąć odpowiedzialność wynikającą z realizacji wspólnego projektu.

Które elementy dokumentacji konkursowej są najbardziej „wrażliwe” i potencjalni beneficjenci często mają do nich zastrzeżenia?

Beneficjenci najczęściej obawiają się współpracy ponadnarodowej. Nie da się ukryć, że specyfika projektów z komponentem ponadnarodowym wymaga od projektodawców większej czujności podczas ich realizacji. Zwiększone ryzyko wiąże się także z wypracowaniem wartości dodanej wynikającej ze współpracy ponadnarodowej, stanowiącej precyzyjnie określone cele i produkty możliwe do osiągnięcia wyłącznie dzięki tego typu współpracy. Najistotniejsze jest znalezienie odpowiedniego partnera, który miałby odwagę udźwignąć odpowiedzialność wynikającą z realizacji wspólnego projektu. Ryzyko może w tym przypadku powstać w momencie wycofania się partnera zagranicznego z finansowania części kosztów, co może obciążyć polskiego wnioskodawcę.

Czy przy sporządzaniu dokumentacji konkursowej i wyłanianiu wniosków do dofinansowania opierają się Państwo na dokumencie pt. *Model strategicznego podejścia do realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej PO KL opracowanym przez Krajową Instytucję Wspomagającą?*

Oczywiście, że tak. Proces związany z przygotowaniem i ogłaszaniem konkursu na projekty innowacyjne, a następnie ich wybór, wymaga dużej uwagi. Przygotowując się, korzystamy zatem za wszystkich dostępnych dokumentów, a więc także z *Modelu strategicznego podejścia...*

Od stycznia bieżącego roku zaczęła obowiązywać znowelizowana wersja *Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO KL*, która objęła również wnioski o dofinansowanie projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Czy spowodowało to zmiany w opracowaniu dokumentacji konkursowej? Czy wnioskodawcy mają problemy z nowymi wnioskami?

Dokumentację konkursową staram się zawsze przygotowywać z należytą starannością. Opracowując ją, opieramy się na aktualnych dokumentach i obowiązujących wytycznych, a więc także na zaktualizowanej *Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO KL*. W dokumentacji opisujemy, punkt po punkcie, jakie warunki (oraz w jaki sposób) należy spełnić, aby uzyskać dofinansowanie. Uważam, że mamy na tyle bliskie kontakty z naszymi klientami, że znamy ich wątpliwości i dążymy do tego, by je rozwiązać. Ponadto współpracujemy z Regionalnymi Ośrodkami EFS w Szczecinie i Koszalinie, które zorganizowały szkolenia na temat nowego formularza wniosku o dofinansowanie projektu. Dzięki tym działaniom napisanie wniosku według nowych zasad nie stwarzało trudności.

Pierwsze konkursy na projekty innowacyjne kończyły się niewyłonieniem do dofinansowania żadnego projektu. Problem tkwił w rozumieniu pojęcia „innowacyjność”. Jak podmioty starające się o dofinansowanie radzą sobie z tym pojęciem obecnie oraz czy potrafią udowodnić, że właśnie ich projekt jest innowacyjny i wypracuje nowe rozwiązania problemów społeczno-gospodarczych w regionie?

Pojęcie „innowacyjność” wciąż budzi wiele wątpliwości. Naszym pomysłem na rozwianie tych wątpliwości są indywidualne spotkania-konsultacje z pracownikami Punktu Konsultacyjnego i Wydziałów Wdrażających. Pozwalają one na analizę pomysłu na projekt pod względem innowacyjności: przyjrzenie się mu, czy nie powinien być realizowany w ramach projektów standardowych. Ponadto ściśle współpracujemy z doradcami z Regionalnych Ośrodków EFS w Szczecinie i Koszalinie. Po stwierdzeniu, że pomysł rzeczywiście ma charakter innowacyjny, projektodawcy mogą skorzystać z pomocy doradców, aby wspólnie pracować nad projektem. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Strategia wdrażania projektu innowacyjnego – wyższe stadium dojrzałości pomysłu do realizacji

Rozmowa z **Beatą Leder**, ekspertem opiniodawcą oceniającym strategię wdrażania projektów innowacyjnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rzecz Krajowej Sieci Tematycznej „Edukacja i szkolnictwo wyższe”

Podstawowym elementem realizacji projektu innowacyjnego jest opracowanie strategii jego wdrażania. Jak to ma znaczenie dla całości przedsięwzięcia?

Sporządzenie strategii wdrażania projektu innowacyjnego jest podsumowaniem pierwszego etapu: przygotowania, czyli doprecyzowaniem i uszczegółowieniem projektu przedstawionego we wniosku o dofinansowanie. Strategia jest sporządzana zgodnie z wzorcowym szablonem i koncentruje się na innowacji, produkcie finalnym. W strategii projektodawca opisuje, w jaki sposób zamierza zrealizować pomysł. Po zatwierdzeniu strategii rozpoczyna się drugi etap – wdrożenie, testowanie produktu. Często się zdarza, że czas, który mija od złożenia wniosku na ogłoszony konkurs do opracowania strategii (3–8 miesięcy) pozwala na dopracowanie projektu. W tym czasie przeprowadzane są na przykład badania pogłębione grupy docelowej czy szczegółowa kategoryzacja beneficjentów projektu. Diagnozuje się potrzeby i oczekiwania w zakresie szerszym niż przy opracowywaniu wniosku na konkurs. Osoby pracujące przy projekcie dostrzegają dodatkowe elementy, które należy uwzględnić w realizacji innowacji. Jedno, co się nie zmienia, to cele projektu. Można zatem stwierdzić, że opracowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego jest wyższym stadium dojrzałości pomysłu do jego realizacji. Jeśli się okaże, że należy coś uzupełnić, skorygować czy wyjaśnić, to jest to doskonały moment, by uniknąć problemów w następnym etapie.

Zatem ocena strategii wdrażania projektów innowacyjnych to bardzo odpowiedzialne zadanie?

Nie jest to zadanie bardziej odpowiedzialne od opracowania samej strategii. Pod dokumentem strategii podpisują się osoby realizujące całe przedsięwzięcie. Im projekt jest lepiej przemyślany przez autorów, tym przedstawiona strategia jest klarowniejsza i przystępniejsza w odbiorze. Ocena wiąże się z analizą dotychczasowych działań i zaopiniowaniem realności realizacji kolejnego etapu. Uważam, że ocena strategii wdrażania projektu innowacyjnego jest kolejną opinią (związaną z oceną) na temat szans realizacji założonej innowacji. Ocena ta jest komplementarna do oceny wniosku, przy czym odbywa się na innym etapie, na podstawie innych dokumentów oraz poszerzonych informacji. Ekspert opiniodawca Krajowej Sieci Tematycznej (KST) ma wgląd do części merytorycznej wniosku w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do oceny zmian w projekcie między zgłoszeniem do konkursu (złożenie wniosku) a opracowaniem strategii wdrażania projektu innowacyjnego. Nie ma natomiast dostępu do budżetu projektu ani do opinii osób oceniających wnioski na etapie konkursu (Komisji Oceny Projektów).

Jak przygotowuje się Pani do oceny strategii i ile czasu zajmuje ta ocena?

Na ocenę strategii wdrażania projektu innowacyjnego przeznaczonych jest pięć dni roboczych,

które wykorzystuję w całości. Może się wydawać, że taka ocena polega tylko na zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją strategii i wstępnej wersji produktu finalnego. Jednak załączniki niejednokrotnie są bardzo obszerne. Składają się z kilkudziesięciu stron, programów komputerowych, prezentacji multimedialnych, materiałów dydaktycznych, które są zawieszane na platformie edukacyjnej w Internecie, czy obszernych plików graficznych. Nie wystarczy tylko obejrzeć materiał multimedialny czy jeden raz przeczytać dokumenty. Często należy kilkakrotnie zapoznać się ze wszystkimi nadesłanymi informacjami, aby zrozumieć istotę danego problemu i odnieść się do pomysłu na realizację innowacji. Dlatego przy formułowaniu wniosków i rekomendacji potrzebny jest czas, myślenie wieloaspektowe, skupienie oraz rozwaga. Te elementy pozwolą na trafne dokonanie oceny projektu, wskazanie jego mocnych i słabych stron.

Jak przebiega ocena strategii wdrażania produktu innowacyjnego?

Eksperci opiniodawcy pracują na zlecenie Krajowej Instytucji Wspomagającej – Centrum Projektów Europejskich, która zwraca się z pytaniem do eksperta, czy podejmie się oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego. Następnie, po wyrażeniu zgody, oceniający otrzymuje drogą elektroniczną wszystkie niezbędne materiały. Jak wspomniałam, ekspert ma na ocenę pięć dni roboczych (licząc od dnia, w którym otrzyma kom-

pletną dokumentację i poprawnie funkcjonujące materiały multimedialne). Ekspert przygotowuje opinię zgodnie z „Listą sprawdzającą oceny strategii”, odpowiadając „tak” lub „nie” na piętnaście pytań (odpowiedzi te opatruje komentarzem). W końcowej części przygotowanego dokumentu znajduje się ocena całościowa wraz z rekomendacją zatwierdzenia strategii w wersji, w jakiej została złożona, zatwierdzenia warunkowego bądź odrzucenia. Oprócz wersji elektronicznej ekspert wysyła wersję papierową sporządzonej oceny. Kolejnym etapem jest udział eksperta opiniodawcy w posiedzeniu Krajowej Sieci Tematycznej, podczas którego przedstawia sporządzoną ocenę. Osoby reprezentujące projektodawcę omawiają koncepcję projektu innowacyjnego oraz odnoszą się do uwag i opinii eksperta. Członkowie KST mogą się zapoznać ze strategią przedłożoną do oceny i przygotowaną oceną ekspercką przed posiedzeniem KST. W trakcie samego spotkania możliwe jest zadawanie pytań autorom projektu i prowadzenie dyskusji na temat strategii. Członkowie KST, poprzez głosowanie, podejmują decyzję, w formie uchwały, o zatwierdzeniu bezwarunkowym strategii, o zatwierdzeniu warunkowym bądź o odrzuceniu strategii. Stanowisko KST jest przekazywane Instytucji Organizującej Konkurs.

Wszystkie elementy strategii są ważne, ale chyba najważniejszy jest cel. [...] Właśnie celom podporządkowane są wszelkie działania, kamienie milowe, produkt finalny, sposób upowszechniania i włączania produktu do głównego nurtu polityki, a także analiza ryzyka. Wzajemne przenikanie się oraz powiązanie wszystkich elementów strategii świadczy o spójności i przejrzystości pomysłu projektodawcy na realizację projektu innowacyjnego.

Strategia przygotowana do oceny przez projektodawcę powinna zawierać cel i opis innowacji, plan działań testujących produkt finalny, sposób sprawdzenia, czy innowacja działa, strategię upowszechniania i włączania produktu do głównego nurtu polityki, kamienie milowe oraz analizę ryzyka. Które elementy są najważniejsze dla eksperta opiniodawcy i dlaczego?

Wszystkie elementy strategii są ważne, ale chyba najważniejszy jest cel. Cel główny i cele szczegółowe nie mogą się zmieniać przez cały czas realizacji projektu. Zmiany mogą dotyczyć jedynie sposobu dojścia do celu. Właśnie celom podporządkowane są wszelkie działania, kamienie milowe, produkt finalny, sposób upowszechniania

i włączania produktu do głównego nurtu polityki, a także analiza ryzyka. Wzajemne przenikanie się oraz powiązanie wszystkich elementów strategii świadczy o spójności i przejrzystości pomysłu projektodawcy na realizację projektu innowacyjnego.

Czy projektodawcy powinni się obawiać momentu weryfikacji/oceny?

Nie, projektodawcy nie powinni się obawiać oceny. Składana strategia jest zamknięciem etapu teoretycznych rozważań i przygotowań, aby rozpocząć testowanie wstępnej wersji produktu finalnego. Dla projektodawcy jest to duży wysiłek i ogromna praca, która zawsze warta jest docenienia. Ocena ekspercka to nie tylko wytykanie błędów i pomyłek. Opinia zawiera również wskazanie mocnych stron innowacji. Ekspert, jako osoba „z zewnątrz”, może wskazać inną interpretację, odmienne rozumienie przedstawionych założeń, a to z kolei może się okazać cenną podpowiedzią dla projektodawców, co zmienić albo uzupełnić. Jest to pewnego rodzaju sprawdzian, czy elementy jasne i zrozumiałe dla autorów projektu są klarowne dla oceniającego, niezaangażowanego w realizację pomysłu. Bardzo mile jest, gdy projektodawcy korzystają z podpowiedzi i rad zawartych w ocenie eksperckiej. Postrzegam to jako rodzaj współpracy na rzecz wspólnego sukcesu realizowanego projektu.

Jakie konsekwencje może ponieść projektodawca, którego strategia wdrażania zostanie odrzucona?

Odrzucenie strategii przez KST nie oznacza odrzucenia definitywnego, którego najboleśniejszą konsekwencją jest zerwanie umowy o dofinansowanie projektu. Opinia KST stanowi dla instytucji finansującej projekt niewiążącą rekomendację w kwestii akceptacji strategii. Teoretycznie może się okazać, że strategia odrzucona przez KST zostanie zaakceptowana przez Instytucję Organizującą Konkurs i projekt nadal będzie realizowany. Nie znam jednak takiego przypadku.

Jakie błędy i niedociągnięcia pojawiają się najczęściej w strategii wdrażania projektów innowacyjnych?

Z powodu skromnego doświadczenia przy opiniowaniu strategii wdrażania projektów innowacyjnych nie mogą jednoznacznie wskazać najczęściej pojawiających się błędów. Na podstawie analiz błędów projektodawców, przeprowadzonych na posiedzeniach KST, można wyróżnić trzy grupy błędów, o których warto wspomnieć. Pierwsza grupa to błędy wynikające z braku powiązań między zapisami we wniosku a zapisami w dokumencie strategii. Czytając strategię, można

Ocena ekspercka to nie tylko wytykanie błędów i pomyłek. Opinia zawiera również wskazanie mocnych stron innowacji. Ekspert, jako osoba „z zewnątrz”, może wskazać inną interpretację, odmienne rozumienie przedstawionych założeń, a to z kolei może się okazać cenną podpowiedzią dla projektodawców, co zmienić albo uzupełnić.

mieć wrażenie niekompletności danych. Problem ten został częściowo rozwiązany po decyzji KIW, że ekspert opiniodawca może mieć wgląd we wniosek. Przywoływanie założeń, poczynionych we wniosku, w treści składanej strategii daje oceniającemu szansę na stwierdzenie, czy te dokumenty stanowią całość. Wtedy nietrudno zrozumieć powody ewentualnych zmian, uzupełnień, rozszerzeń. Druga grupa błędów to takie, które wynikają z nieprecyzyjnych określeń, oznaczeń, braku definicji istotnych pojęć (zwłaszcza wieloznacznych), drobnych błędów rachunkowych albo złych zapisów matematycznych. Błędy te wynikają z braku należytej staranności i dbałości w składanych dokumentach. Trzecia grupa błędów wiąże się ze wskazaniami wcześniej potknięciami, ale ich występowanie jest zagrożeniem dla dalszych losów projektu, gdyż świadczy o nieznanomości problematyki projektu od strony merytorycznej. Projekt, mimo że został zaakceptowany na etapie składanego wniosku, w zapisach strategii wydaje się niespójny, nielogiczny, a przedstawione załączniki nie są powiązane ze wskazanym problemem i innowacją. Występowanie tych błędów wynika albo z braku jasnej i klarownej koncepcji realizacji projektu, albo z braku dostatecznej wiedzy osoby przygotowującej strategię wdrażania projektu innowacyjnego (np. zlecono opracowanie osobie niezaangażowanej w projekt).

Czy możliwe jest poprawienie błędów przez projektodawcę podczas oceny, ale jeszcze przed przedstawieniem do akceptacji KST?

Przed terminem posiedzenia KST, podczas którego ma być zatwierdzana dana strategia wdrażania projektu innowacyjnego, projektodawca otrzymuje treść rekomendacji, czyli oceny eksperta opiniodawcy. Może się z nią zapoznać i ustosunkować do uwag. W czasie posiedzenia KST ekspert opiniodawca prezentuje swoją opinię o projekcie, a następnie projektodawca przedstawia wyjaśnienia, uzupełnienia, komentarze do ewentualnych uwag eksperta albo deklaruje wprowadzenie zmian. Członkowie KST mają okazję wysłuchania dwóch stron. Na tej podstawie podejmują decyzję, czy strategia wdrażania pro-

jektu innowacyjnego może być zaakceptowana, czy nie. Jeśli strategia jest zatwierdzana warunkowo, to w protokole posiedzenia zostaje zawarty zapis, co należy zmienić, uzupełnić, usunąć, dodać itp. Projektodawca musi się z tego wywiązać, składając nową strategię.

Zajmuje się Pani oceną projektów innowacyjnych w obszarze tematycznym „Edukacja i szkolnictwo wyższe”. Czy są to specyficzne projekty?

Nie oceniam projektów innowacyjnych w innym obszarze, więc nie mam porównania, ale specyfiką projektów innowacyjnych z zakresu edukacji i szkolnictwa wyższego jest to, że mają na celu poprawę rezultatów edukacji dzieci i młodzieży na różnych poziomach kształcenia. Chodzi o to, aby teraz i w przyszłości młodzi ludzie mogli czerpać satysfakcję z kształcenia, a za kilka lat spełnili swoje marzenia o karierze zawodowej.

Specyfiką projektów innowacyjnych z zakresu edukacji i szkolnictwa wyższego jest to, że mają na celu poprawę rezultatów edukacji dzieci i młodzieży na różnych poziomach kształcenia. Chodzi o to, by teraz i w przyszłości młodzi ludzie mogli czerpać satysfakcję z kształcenia, a za kilka lat spełnili swoje marzenia o karierze zawodowej.

Większość projektów innowacyjnych związanych z problemami edukacji i szkolnictwa wyższego dotyczy nowych rozwiązań w zakresie przedmiotów ścisłych. Czy, Pani zdaniem, właśnie w tym kierunku powinny zmierzać projekty innowacyjne w sferze edukacji?

Problematyka projektów innowacyjnych składanych przez beneficjentów jest uzależniona od tematów, które są proponowane przez Instytucję Zarządzającą. W drodze konsultacji i badań potrzeb edukacyjnych zdiagnozowano taką sytuację, która stała się punktem wyjścia do poszukiwań nowych rozwiązań. Innowacje w zakresie edukacji w obszarze przedmiotów ścisłych są działaniami komplementarnym do realizowanej polityki edukacyjnej, a także wcześniejszych przedsięwzięć podejmowanych w Polsce przez instytucje związane z edukacją i szkolnictwem wyższym. Uważam, że jest to dobry kierunek.

Jak wynika z informacji Krajowej Sieci Tematycznej „Edukacja i szkolnictwo wyższe”, większość ocenianych strategii wdrażania zostaje zaakceptowana warunkowo. Dlaczego tak się dzieje?

Rzeczywiście, na początku wiele z ocenianych strategii otrzymywało rekomendację do warunkowego zatwierdzenia. Powodem mogło być to, że eksperci opiniodawcy nie mieli wglądu we wnioski. Tymczasem niektóre istotne informacje były zapisane właśnie tam. Autorzy strategii wdrażania projektu innowacyjnego nie wiedzieli o tym. Nie chcąc powielać zapisów, nie przywoływali da-

nych, których eksperci potrzebowali do pełnego zrozumienia innowacji. Projektodawcy traktowali strategię jako kolejny, po złożonym wcześniej wniosku, dokument składany w ramach tego samego projektu. Jak już wspomniałam, dużym ułatwieniem dla eksperta jest możliwość wglądu do części opisowych wniosku. Sądzę, że ostatnio zmniejszyła się liczba rekomendacji warunkowych na rzecz rekomendacji bezwarunkowych. Jeśli nawet autorzy projektów popełniają błędy w strategii, to korygują je na bieżąco, a w miarę upływu czasu nabierają wprawdy, bo korzystają z dobrych praktyk innych projektodawców. Warto pamiętać, że eksperci też się doskonalą.

Czy wśród ocenianych przez Panią projektów innowacyjnych znajdują się takie, które przyniosą nowe rozwiązania w sferze edukacji i będą upowszechniane w całym kraju?

Mam nadzieję, że wszystkie oceniane przeze mnie projekty innowacyjne przyniosą nowe rozwiązania w sferze edukacji i będą po ewaluacji upowszechniane na terenie całego kraju, zgodnie z założeniami. Taki finał projektów innowacyjnych będzie świadczyć o ich sukcesie i jest marzeniem chyba wszystkich autorów nowych pomysłów. Oceniane przeze mnie projekty są mi szczególnie bliskie. Śledzę ich losy na stronach internetowych oraz z zacięciem czytam informacje o testowanych produktach. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Krajowy Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego

Centrum Projektów Europejskich

Innowacyjne Mazowsze

– jak włączać rezultaty i produkty innowacyjnych projektów PO KL do głównego nurtu polityki i praktyki

Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Płocku, prowadzony przez Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica w Płocku, już od czterech lat wspiera osoby i instytucje zainteresowane pozyskaniem środków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z terenu subregionu płockiego. Oferowany zakres usług obejmuje działania informacyjne, animacyjne, szkoleniowe i doradcze związane głównie z przygotowaniem wniosków oraz wdrażaniem projektów zarówno standardowych, jak i ponadnarodowych oraz innowacyjnych.

29 czerwca 2011 roku RO EFS w Płocku, we współpracy z Delegaturą Urzędu Marszałkowskiego w Płocku i pod honorowym patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego, zorganizował konferencję pt. „Innowacyjne Mazowsze – jak włączać rezultaty i produkty innowacyjnych projektów PO KL do głównego nurtu polityki i praktyki”.

Projekty innowacyjne na Mazowszu wchodzą w fazę wdrażania wypracowanych strategii. Istotne staje się więc zaangażowanie różnych podmiotów w ich realizację. Dlatego też celem spotkania było przedstawienie najważniejszych zagadnień związanych z upowszechnianiem i mainstreamingiem rezultatów i produktów projektów innowacyjnych.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem – wzięło w niej udział ponad 50 zaproszonych gości, w tym głównie przedstawiciele samorządów lokalnych szczebla gminnego i powiatowego, a także reprezentanci organizacji pozarządowych, placówek edukacyjnych i instytucji szkoleniowych.

Po oficjalnym powitaniu przez doc. dr. Andrzeja Gałkowskiego, prorektora ds. ogólnych Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, głos zabrał pan Leszek Król, zastępca dyrektora De-

partamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. W swojej prezentacji przedstawił projekty, których strategię wdrażania zostały już ocenione oraz te, których strategię są planowane do oceny przez Regionalną Sieć Tematyczną. Omówił także tematy konkursów projektów innowacyjnych zaplanowanych na rok 2011.

Główną część konferencji wypełniły trzy wystąpienia dotyczące problematyki upowszechniania i mainstreamingu. Jako pierwsza zabrała głos pani Marzena Kapuścińska – doradca Regionalnego Ośrodka EFS w Płocku. W swojej prezentacji bardzo dokładnie omówiła i wyjaśniła pojęcia związane z podstawową problematyką projektów innowacyjnych. Zaznaczyła, że projekty innowacyjne mają sens, o ile ich rezultaty zostaną wykorzystane w praktyce oraz rzeczywiście przyczynią się do zwiększenia skuteczności i efektywności realizowanej polityki. Zdefiniowała także i pokazała różnice między upowszechnianiem a mainstreamingiem. Swoje wystąpienie zakończyła stwierdzeniem: „Aby projekt innowacyjny nie był «sztuką dla sztuki», wypracowane w nim rozwiązania powinny zostać skutecznie upowszechnione, a przede wszystkim włączone do głównego nurtu praktyki i polityki”.

Upowszechnianie rezultatów projektów innowacyjnych na etapie ich przygotowania oraz realizacji szerzej omówił pan Maciej Muczyński z Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku. Punkt po punkcie przedstawił zakres danych i informacji, które muszą się znaleźć we wniosku o dofinansowanie projektu innowacyjnego testującego i upowszechniającego. Omówił także etapy realizacji projektu innowacyjnego testującego, ze szczególnym uwzględnieniem strategii wdrażania i upowszechniania. Stwierdził, że kluczowym elementem projektu innowacyjnego jest upowszechnianie, będące uzupełnieniem do włączania do polityki i praktyki.

Skuteczne sposoby i czynniki mające wpływ na upowszechnianie i mainstreaming przedstawiła ekspertka, pani Ksenia Kempa-Pietrala. Zaznaczyła, że nie można mówić o zamkniętym katalogu uniwersalnych sposobów obowiązujących dla wszystkich projektów innowacyjnych. Dla każdego projektu projektodawca musi indywidualnie dobrać skuteczne metody i sposoby upowszechniania oraz włączania do polityki, planując strategię upowszechniania oraz strategię włączania do polityki już na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie. Sukces działań upowszechniających i włączających do polityki będzie zależał bowiem m.in. od znajomości rzeczywistych potrzeb użytkowników i odbiorców produktu wypracowywanego w projekcie, a także od aktywnego empowermentu.

Po przerwie nastąpiła prezentacja wdrażanych projektów innowacyjnych:

- „Innowacje, przedsiębiorczość, rozwój” – dr Bohdan Skrzypczak, prezes Stowarzyszenia Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.
- „Innowacje 50+” – Maciej Muczyński, Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku.
- „Chemia – wiem, umiem, rozumiem” – Ireneusz Chrząśnik, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Siedlcach.

Konferencję zakończyła dyskusja na temat roli upowszechniania i włączania rezultatów oraz produktów projektów innowacyjnych do głównego nurtu polityki, a także roli odbiorców i użytkowników produktów finalnych wypracowanych w projekcie. ●

Anna Grumanowska
Doradca Regionalnego Ośrodka EFS w Płocku

Skutecznie wesprzeć migrantów

Rozmowa z **Ewą Ruryńkiewicz**, koordynatorem projektu innowacyjnego „Poszukiwanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy” realizowanego przez Uniwersytet Opolski

Dlaczego Uniwersytet Opolski podjął się realizacji projektu innowacyjnego „Poszukiwanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy”?

Uniwersytet Opolski od wielu lat zajmuje się zjawiskiem migracji, przede wszystkim ze względu na umiejscowienie w specyficznym regionie, w którym zakorzenione są tradycje migracyjne. Problem od

plywu kapitału ludzkiego z województwa pogłębił się wraz z wejściem Polski do Unii Europejskiej i otwarciem nowych rynków pracy. Dlatego uczelnia bada kwestię migracji, podchodząc do tematu wieloaspektowo: od strony ekonomicznej, demograficznej, społecznej i psychologicznej. Na każdym wydziale, łącznie z teologicznym, są osoby zajmujące się badaniem tematyki migracji i reemigracji.

W projekcie postanowili Państwo zająć się kwestią emigracji zarobkowej, a także wspieraniem powracających migrantów na rodzimym rynku pracy. Jaka jest skala problemu w województwie opolskim?

Nawet uwzględniając tylko oficjalne statystyki Głównego Urzędu Statystycznego, obraz nie napawa optymizmem. Według danych około 10% ludności województwa opolskiego przebywa za

granicą, oficjalnie problem dotyczy ponad 110 tys. mieszkańców. W skali Polski to sytuacja wyjątkowa, ponieważ w żadnym innym regionie kraju nie występuje tak duża skala migracji zarobkowej (drugie w kolejności województwo – podlaskie – charakteryzuje się ubytkiem rzędu 4,5 proc.). Warto zwrócić uwagę, że dane te dotyczą, po pierwsze, migracji stałych (ujmowanych w statystykach), a po drugie – nie ujmują migracji nierejestrowanej. Dlatego realny wskaźnik migracji może być znacznie wyższy. W kwestii reemigracji nie ma pełnych danych. Według szacunków proces ten będzie dotyczył około 20 tys. osób do 2020 roku.

W ramach projektu realizowanego przez Uniwersytet Opolski zamierzają Państwo wypracować modele działań, które będą się składać z „mapy drogowej reemigracji”, „rozkładu jazdy” czy „przewodnika reemigranta”. Proszę wyjaśnić, czym się charakteryzują te dokumenty?

Wymienione dokumenty mają stanowić system uzupełniających się narzędzi.

„Mapa drogowa reemigracji” będzie przedstawiać całościowy schemat postępowania w sytuacji powrotu mieszkańców z emigracji zarobkowej, a także zawierać rekomendacje działań podejmowanych w celu zmniejszenia stopnia zagrożenia dodatkowymi wyjazdami obecnych mieszkańców.

„Rozkład jazdy” to dokument operacyjny w ramach „mapy drogowej”, zawierający zalecenia

i rekomendacje dotyczące postępowania poszczególnych instytucji lokalnego rynku pracy. Na jego podstawie wszelkie instytucje i organizacje lokalne będą w stanie wspólnie działać, wykorzystując ujednoczoną procedurę postępowania, przeprowadzając reemigranta od potrzeby, którą zgłaszał, do efektu, którego oczekiwał.

„Przewodnik reemigranta” będzie dokumentem operacyjnym zaadresowanym do osób poszukujących informacji na temat określonych form pomocy, lokalnych instytucji wsparcia, i poruszania się po rynku pracy. „Przewodnik” ma w przystępny sposób pomóc reemigrantowi w zidentyfikowaniu potrzeb związanych z powrotem i systemem instytucji wsparcia, a następnie wskazać optymalną ścieżkę postępowania.

Głównymi odbiorcami projektu są osoby, których problem migracji dotyczy bezpośrednio. Jednak wypracowane rozwiązania będą stosować jednostki samorządowe (Wojewódzki Urząd Pracy, powiatowe urzędy pracy), pracodawcy czy organizacje trzeciego sektora. Na jakie zaangażowanie podmiotów publicznych i prywatnych Państwo liczą?

Wymienione instytucje i organizacje są jednymi z odbiorców projektu, dlatego liczymy na duże zaangażowanie. Uwzględniłiśmy współpracę z tymi jednostkami na każdym etapie realizacji projektu. Na etapie testowania dużą wagę będziemy przywiązywać do efektywnego „wykorzystania” udziału tych jednostek w projekcie, ponieważ po testach mają powstać ostateczne

wersje narzędzi, które będą wykorzystywane przez tych odbiorców. Ich opinie bardzo nam pomogą w dopracowaniu koncepcji narzędzi i całej strategii. Ponadto oczekujemy, że wymienione instytucje i organizację będą korzystać z wypracowanych narzędzi.

Kto jeszcze jest odbiorcą projektu?

Ze względu na przyjęte założenia grupa potencjalnych odbiorców projektu jest dosyć rozległa. Oprócz reemigrantów w jej skład będą wchodzić zarówno organizacje trzeciego sektora, jak i instytucje publiczne, z którymi styka się reemigrant zobowiązany do załatwienia różnorodnych spraw związanych z powrotem. Wśród tych instytucji znajdują się: w zakresie spraw formalnych – Urząd Miasta (Gminy), Urząd Wojewódzki, Starostwo Powiatowe, Urząd Skarbowy, w zakresie spraw rodzinnych – Urząd Stanu Cywilnego, a także dyrektorzy przedszkoli oraz wszystkich typów szkół; w zakresie spraw związanych z poszukiwaniem pracy bądź założeniem własnej firmy – Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, Agencje Pośrednictwa Pracy, Urząd Miasta (Gminy), Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych; w zakresie ubezpieczeń zdrowotnych i świadczeń społecznych – Narodowy Fundusz Zdrowia, Powiatowy Urząd Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Są to jednostki, które formalnie mają nieść pomoc powracającym migrantom. Od jakości współpracy przedstawicieli tych instytucji będzie zależeć poziom wdrożonych ulepszeń.

Na jakim etapie realizacji jest projekt?

Przygotowujemy się do etapu testowania. Ponieważ założyliśmy ambitny plan przetestowania produktów we wszystkich powiatach naszego województwa, zadanie to będzie bardzo czasochłonne, ale przyniesie nam pełny materiał do opracowania produktów finalnych.

Jakimi efektami w ramach projektu mogą się już Państwo pochwalić?

Dopiero rozpoczynamy etap testowania, a więc konkretne efekty pojawią się później. Obecnie do osiągnięć należy zaliczyć zinventaryzowanie dostępnego zasobu wiedzy na temat zjawiska migracji w kontekście skutków w wymiarze społecznym, ekonomicznym i psychologicznym. Analiza dotyczyła problematyki pod kątem: ekonomicznym, demograficznym, socjologicznym, psychologicznym i administracyjnoprawnym. Dużym sukcesem jest także zaangażowanie naukowców z dwóch największych opolskich uczelni – Uniwersytetu Opolskiego i Politechniki Opolskiej – do współpracy nad wypracowaniem koncep-

cji strategii. Na konkretne efekty przyjdzie czas w fazie opracowywania i wdrażania produktów finalnych.

Poprzez jakie działania zamierzają Państwo upowszechnić wypracowane rozwiązania oraz włączyć je do głównego nurtu polityki lokalnej i regionalnej?

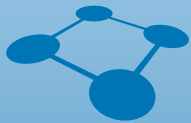
Przyjęta strategia upowszechniania została podzielona na następujące etapy: 1) zdefiniowanie nadrzędnego celu procesu upowszechniania; 2) zdefiniowanie grup docelowych odbiorców procesu upowszechniania; 3) zdefiniowanie głównych narzędzi komunikacyjnych; 4) opis działań i kanałów procesu upowszechniania.

W ramach upowszechniania wypracowanych rozwiązań zostanie opracowany i upubliczniony raport finalny, zawierający przygotowany do wdrożenia przetestowany system wsparcia oraz system współpracy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą reemigrantom. Raport będzie zawierał najważniejsze wytyczne, konkluzje oraz rekomendacje dla władz regionalnych i lokalnych w zakresie niezbędnych działań podejmowanych wobec reemigrantów w celu ich efektywnej reintegracji. Ponadto w trakcie całego procesu przewiduje się realizację kompleksowego, wykorzystującego dostępne kanały komunikacji, podejścia promocyjnego wspierającego proces badawczy i wdrożeniowy.

W zakresie włączania do głównego nurtu polityki podejmowane będą działania na rzecz zwiększenia świadomości konieczności wprowadzenia wypracowanych rezultatów do planów działania lokalnych i regionalnych instytucji z otoczenia migrantów i reemigrantów. Wynika to z głównego celu strategii w zakresie włączania, którym jest potrzeba uświadomienia – poprzez działania o charakterze lobbingsowym – konieczności włączenia wypracowanych produktów do głównego nurtu polityki lokalnej i regionalnej, a szerzej – kreowania przez decydentów regionalnych i lokalnych systemu polityki migracyjnej na poziomie regionalnym, a nawet lokalnym, bo na tych poziomach pojawiają się konkretne potrzeby w tej dziedzinie. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Funkcjonowanie Sieci Tematycznych – aktualności

III kwartał w Krajowych Sieciach Tematycznych

Mimo okresu wakacyjnego Krajowe Sieci Tematyczne nie przerywały swoich prac. 27 czerwca i 1 sierpnia br. odbyły się posiedzenia Krajowej Sieci Tematycznej „Edukacja i szkolnictwo wyższe”. Ich przedmiotem była ocena kolejnych ośmiu strategii wdrażania projektów innowacyjnych:

- „E-nauczyciel przyrody. Zintegrowane środowisko dla rozwijania myślenia naukowego, umiejętności informacyjnych oraz kompetencji językowych uczniów II i III etapu edukacyjnego”;
- „Kolegium Śniadeckich – innowacyjny program nauczania przedmiotów przyrodniczych”;
- „Wirtualna fizyka – wiedza prawdziwa”;
- „Nauki ścisłe priorytetem społeczeństwa opartego na wiedzy”;
- „Szlifowanie diamentów – innowacyjne programy wsparcia uczniów uzdolnionych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych”;
- „E-matura”;
- „Ekonomia i finanse – innowacyjny moduł programowy dla przedmiotu «podstawy przedsiębiorczości»”;
- „Zostać przedsiębiorczym – program edukacyjny z multimedialnym pakietem dydaktycznym dla gimnazjum”.

23 sierpnia br. zebrała się Krajowa Sieć Tematyczna „Dobre rządzenie”, w celu zaopiniowania dwóch strategii wdrażania projektów innowacyjnych:

- „Wzorcowy system regionalny monitoringu jakości usług publicznych i jakości życia”;
- „Indeks – klucz do dobrej gminy”.

Wrzesień był również okresem wzmożonej pracy KST, przeprowadzono bowiem posiedzenia wszystkich czterech Sieci.

19 września odbyło się posiedzenie Krajowej Sieci Tematycznej „Edukacja i szkolnictwo wyższe”, podczas którego oceniono cztery strategie wdrażania projektów innowacyjnych:

- „Strategia wolnych i otwartych implementacji jako innowacyjny model zainteresowania kierunkami informatyczno-technicznymi oraz wspierania uczniów i uczennic w kształtowaniu kompetencji kluczowych”.
- „Szukając Einsteina – Akademia Umysłów Ścisłych”.
- „Archipelag Matematyki”.
- „Mapptipe – innowacyjne narzędzie do tworzenia multimedialnych materiałów edukacyjnych”.

21 września przeprowadzono posiedzenie Krajowej Sieci Tematycznej „Dobre rządzenie”. Jego przedmiotem było wydanie opinii dotyczących strategii wdrażania dwóch projektów innowacyjnych testujących realizowanych przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Starachowicach oraz Śląski Związek Gmin i Powiatów.

22 września odbyło się posiedzenie Krajowej Sieci Tematycznej „Zatrudnienie i integracja społeczna”, podczas którego pod opinię trafiła pierwsza strategia wdrażania projektu innowacyjnego pt. „Program zindywidualizowanego wsparcia”, realizowanego przez firmę Euro-Konsult Sp. z o.o. w Lublinie. W tym samym dniu, po raz pierwszy od ponad roku, zebrała się Krajowa Sieć Tematyczna „Adaptacyjność”, w związku z wyborem do dofinansowania pierwszych trzech projektów innowacyjnych w ramach II Priorytetu PO KL:

- „Spółki pracownicze – przepis na sukces” (Forum Związków Zawodowych).

- „Wpływ poprawy psychospołecznych warunków pracy na ograniczenie kosztów ekonomicznych w firmach przechodzących procesy modernizacyjne i adaptacyjne – projekt badawczy” (NSZZ „Solidarność” – Komisja Krajowa).
- „Diversity Index” (Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan).

Członkowie Sieci poznali założenia wyżej wymienionych projektów oraz dyskutowali nad trybem wyboru ekspertów do oceny strategii wdrażania; pierwsza strategia wdrażania może wpłynąć do Sekretariatu KST już w listopadzie br.

III kwartał w Regionalnych Sieciach Tematycznych

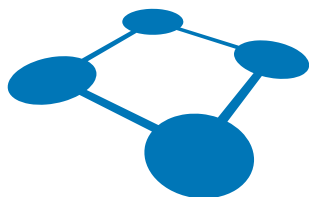
W III kwartale br. trwały prace Regionalnych Sieci Tematycznych, które zajmowały się głównie oceną strategii wdrażania projektów innowacyjnych. Posiedzenia RST odbyły się w województwach: mazowieckim, wielkopolskim, lubuskim, opolskim, zachodniopomorskim i lubelskim. Oprócz realizacji standardowych zadań niektóre Sieci podejmowały dodatkowe inicjatywy. Na przykład przedstawiciele RST województwa zachodniopomorskiego w lipcu br. brali udział w konsultacjach Planu Działania dla Priorytetów VII–IX PO KL.

Pod koniec czerwca br. na portalu KIW uruchomiono forum dyskusyjne m.in. dla członków Sieci Tematycznych. Jest to platforma wymiany informacji i doświadczeń między osobami zaangażowanymi w prace Sieci. Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych do skorzystania z tego narzędzia.

IV kwartał w Krajowych i Regionalnych Sieciach Tematycznych

Na IV kwartał br. zaplanowano szkolenie dla Krajowych Sieci Tematycznych dotyczące walidacji produktu finalnego projektu innowacyjnego. Na przełom października i listopada planowane jest także drugie w tym roku spotkanie przedstawicieli Regionalnych Sieci Tematycznych. Będzie ono poświęcone przede wszystkim opracowywaniu strategii działania RST na rok 2012 oraz przygotowywaniu po raz pierwszy „Informacji rocznej z funkcjonowania RST” w roku 2011. ●

Przygotowała
Agnieszka Jarmuszyńska
Krajowa Instytucja Wspomagająca

Sieci Tematyczne PO KL

Problem bezrobocia osób w wieku 50+ ma wymiar ogólnopolski

Rozmowa z **Agnieszka Rożek**, starszym inspektorem w Wydziale Rozwoju Kadr Regionu w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Rzeszowie, członkiem Regionalnej Sieci Tematycznej dla województwa podkarpackiego

Nasza rozmowa będzie dotyczyć konkursu zamkniętego nr 27/POKL/VIII/IN/2011 na składanie wniosków o dofinansowanie realizacji projektów innowacyjnych testujących w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VIII „Regionalne kadry gospodarki”. W ramach ogłoszonego konkursu mogą być realizowane wyłącznie projekty innowacyjne testujące, wpisujące się w temat „Metody utrzymania aktywności zawodowej pracowników w grupie wiekowej 50+”. Co skłoniło Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie do ogłoszenia konkursu na projekt innowacyjne testujące właśnie w Priorytecie VIII?

Wynika to z porozumienia dotyczącego realizacji PO KL, które zostało zawarte między Ministerstwem Rozwoju Regionalnego a poszczególnymi Instytucjami Pośredniczącymi. Województwa zobowiązały się do przeznaczenia odpowiedniej puli kontraktacji na projekty innowacyjne oraz projekty współpracy ponadnarodowej we wszystkich priorytetach PO KL, dlatego ogłoszenie konkursu na projekty innowacyjne testujące w Priorytecie VIII jest działaniem koniecznym. Wybraliśmy projekty testujące, ponieważ widzimy konieczność poszukiwania nowych rozwiązań w interesującym nas obszarze tematycznym. Gdyby łatwe i sprawdzone metody wspierania pracowników w grupie 50+ już istniały, to na pewno byłyby już od dawna realizowane przez beneficjentów w różnorodnych

projektach, gdyż w konkursach standardowych grupa ta jest zawsze specjalnie promowana poprzez różnorodne kryteria strategiczne.

Temat konkursu dotyczy metody utrzymania aktywności zawodowej pracowników w grupie 50+. Jakie, według Pani, są przyczyny niskiego zatrudnienia tej grupy osób? Czy problem ten jest bardzo widoczny w województwie podkarpackim?

Problem z zatrudnieniem osób powyżej 50. roku życia ma wymiar ogólnopolski i nie jest specyficzny wyłącznie dla naszego województwa. Proces starzenia się społeczeństwa i przedwczesne wychodzenie osób starszych z rynku pracy wpływa na politykę ludnościową. Ponadto generuje różnego rodzaju problemy organizacyjne oraz koszty ekonomiczne, zarówno dla państwa, jak i dla jednostki, ponieważ wiąże się z zapewnieniem skutecznego systemu opieki nad osobami starszymi. Wysoki poziom bierności seniorów, ich zła kondycja zdrowotna, a także marginalizacja społeczna powodują, że nie tylko ich ogromny potencjał nie jest wykorzystywany w rozwoju gospodarczym i społecznym kraju, ale także stają się oni obciążeniem dla finansów publicznych i osób pracujących. Stanowi to istotny czynnik hamujący rozwój społeczno-gospodarczy w Polsce. Na terenie województwa podkarpackiego sytuacja na rynku pracy jest szczególnie trudna, co obrazuje relatywnie większy poziom bezrobocia (również w obrębie grupy pracowników 50+) niż w pozostałych częściach kraju. Wśród dominujących przyczyn, z których znaczna

część osób po 50. roku życia wycofuje się z rynku pracy, można wyróżnić następujące: a) lęk przed utratą zatrudnienia; b) relatywnie niskie kwalifikacje, konieczność zdobycia nowych umiejętności i kwalifikacji przy braku odpowiednich szkoleń, kłopoty z adaptacją do nowych warunków, nieufność wobec nowych technologii; tylko 20 proc. osób w wieku 55–64 lata korzysta z Internetu, w Unii Europejskiej – 40%; c) gorszy stan zdrowia, zmęczenie pracą, tempo pracy; d) sprawowanie opieki nad członkami rodziny; e) dyskryminacyjne zachowania pracodawców; f) obawa przed konkurencją ze strony młodych.

Czy projekty innowacyjne mogą poprawić sytuację pracowników w grupie 50+ w województwie podkarpackim?

W pewnym stopniu pozytywnie wpłyną na poprawę tej sytuacji, nie rozwiążą jednak całkowicie problemu w grupie pracowników 50+. Aby utrzymać i zwiększyć aktywność zawodową osób starszych, z pewnością potrzebne będą poważniejsze zmiany systemowe oraz znacznie większe nakłady finansowe.

Polityka skierowana do pracowników z grupy 50+ powinna być połączeniem działań na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji zawodowej. Należy rozbudzać potencjał aktywności i mobilności tej grupy osób, ich wiarę w siebie, rozpoznania własnego potencjału zawodowego. Istotne jest umiejętne przejście przez treningi szkoleniowe oraz zdobycie nowych kompetencji.

Jakie mają Państwo oczekiwania wobec projektów, które zostaną zgłoszone? Czym powinny się charakteryzować?

Przede wszystkim powinny spełniać wymagania określone w dokumentacji konkursowej i w pozostałych dokumentach programowych dotyczących projektów innowacyjnych. Ponadto powinny być dostosowane do specyfiki i wymiaru problemu w obrębie grupy docelowej – pracowników 50+ (również osób zatrudnionych lub/i odchodzących z sektora rolnictwa/rybołówstwa, a także osób, których stosunek pracy wygasł lub został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy) na terenie województwa podkarpackiego.

Jak duże było zainteresowanie konkursem? Ile wpłynęło wniosków?

Zainteresowanie konkursem jest umiarkowane, jednak znacznie większe niż w ubiegłym roku, kiedy po raz pierwszy został ogłoszony konkurs na realizację projektów innowacyjnych. W 2010 roku w odpowiedzi na konkurs na projekty innowacyjne testujące złożono tylko 4 wnioski o dofinansowanie, obecnie mamy złożonych 15. Wpływ na niskie zainteresowanie mogły mieć ogłoszane równoległe konkursy na inne typy operacji w Priorytecie VIII, dotyczące projektów łatwiejszych w przygotowaniu i realizacji.

Polityka skierowana do pracowników z grupy 50+ powinna być połączeniem działań na rzecz integracji społecznej oraz aktywizacji zawodowej. Należy rozbudzać potencjał aktywności i mobilności tej grupy osób, ich wiary w siebie, rozpoznania własnego potencjału zawodowego.

Projekty innowacyjne są zdecydowanie trudniejsze od standardowych – trudniej jest napisać tego typu projekt, trudniejsza jest także jego realizacja. Jakiego rodzaju instytucje są najbardziej predysponowane do realizowania takich przedsięwzięć?

Na terenie województwa podkarpackiego istnieją instytucje, które mają odpowiednie zaplecze i doświadczenie niezbędne do zminimalizowania relatywnie większego ryzyka związanego z realizacją projektów innowacyjnych. Do tej pory jednak beneficjenci, ze względu na dostępne jeszcze alokacje, częściej ubiegali się o środki na realizację projektów standardowych.

Projekty innowacyjne nie cieszą się dużym zainteresowaniem ze względu na swoją specy-

fikę oraz niską alokacją środków. Czy w celu zachęcenia potencjalnych projektodawców do udziału w konkursie podjęli Państwo przedsięwzięcia informacyjno-promocyjne?

Aby zainteresować szersze grono wnioskodawców (instytucji), podjęliśmy działania informacyjno-promocyjne polegające na opublikowaniu artykułów w „Biuletynie WUP Rzeszów” oraz w prasie regionalnej, a także zamieszczaniu informacji i dokumentów programowych (niezbędnych do prawidłowego przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu innowacyjnego) na stronie internetowej. W naszym Urzędzie znajduje się również punkt informacyjny do spraw innowacyjności i współpracy ponadnarodowej. Można też otrzymać bezpłatne materiały informacyjne, broszury, magazyny specjalistyczne itp. promujące i wyjaśniające ideę innowacyjności w PO KL.

Jest to kolejny konkurs na projekty innowacyjne, który ogłosił Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie. Czy projektodawcy zrozumieli już istotę innowacyjności w tych projektach?

Trudno udzielić odpowiedzi na to pytanie, ponieważ wnioski o dofinansowanie złożone w odpowiedzi na konkurs są obecnie na etapie oceny formalnej, a przed oceną merytoryczną. Na podstawie zwiększonego zainteresowania oraz treści

zadawanych pytań mogę jednak stwierdzić, że świadomość i potrzeba realizacji projektów innowacyjnych jest obecnie większa.

Jakie wątpliwości zgłaszają wnioskodawcy zainteresowani realizacją projektów innowacyjnych?

Wątpliwości związane są najczęściej z właściwym zinterpretowaniem innowacyjności, wraz z wyszczególnieniem jej wymiarów we wniosku o dofinansowanie, a także prawidłowym skonstruowaniem budżetu projektu. Wiele zadawanych pytań dotyczy również kwestii ewentualnego udziału w projekcie innowacyjnym partnera ponadnarodowego oraz wynikającego z tego faktu prawidłowego podziału kosztów i zadań.

Czy ogłoszenie konkursu było poprzedzone szkoleniami dla projektodawców?

W ramach ogłoszonego konkursu zorganizowaliśmy spotkanie informacyjne dla projektodawców, na które został zaproszony ekspert z Krajowej Instytucji Wspomagającej. W bardzo przystępny i jednocześnie ciekawy sposób przedstawił on najważniejsze informacje związane z projektami innowacyjnymi oraz ze współpracą ponadnarodową. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Projekty innowacyjne rozwiązują problemy regionu

Rozmowa z **Barbarą Kamińską**, przewodniczącą Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Opolskiego, członkiem Zarządu Województwa Opolskiego

Pełni Pani funkcję przewodniczącej Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Opolskiego. Jak Pani postrzega tę funkcję?

Funkcję przewodniczącej Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Opolskiego (RST WO) sprawuję od 24 maja 2011 roku; zostałam wybrana na to stanowisko podczas II posiedzenia RST. Dołożyę wszelkich starań, aby pełnić tę zaszczytną funkcję z dużą odpowiedzialnością. Sieć zajmuje się nie tylko opiniowaniem strategii wdrażania projektów innowacyjnych i walidacją produktów, ale także wsparciem merytorycznym beneficjentów przez ekspertów. Ponadto wspiera współpracę między środowiskiem naukowym oraz zajmuje się wypracowywaniem efektywnych form dialogu między beneficjentami a decydentami politycznymi. Są to zadania szczególnie istotne z punktu widzenia województwa, mam zatem świadomość odpowiedzialności, która spoczywa na mnie jako przewodniczącej Sieci.

Projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej są mało popularne ze względu na niską alokację środków w ramach PO KL. Jednak rozwiązania wypracowane dzięki tym projektom mogą polepszyć sytuację w wielu obszarach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego. Jakie innowacyjne rozwiązania są potrzebne w województwie opolskim i jakich dziedzin powinny dotyczyć?

W województwie opolskim, podobnie jak w innych regionach kraju, projekty innowacyjne i projekty współpracy ponadnarodowej spotykają się ze stosunkowo małym zainteresowaniem beneficjentów. Przyczyny takiego stanu rzeczy możemy upatrywać

w tym, że realizacja tego typu projektów jest trudniejsza niż projektów standardowych, do których wnioskodawcy już się przyzwyczaili. Jednocześnie uważam, że warto realizować takie projekty, ponieważ metody rozwiązywania kwestii problemowych. Potrzeby innowacji w województwie opolskim widoczne są między innymi w obszarze rynku pracy i edukacji. Szczególnie istotne jest lepsze dostosowanie systemu oświaty, w tym kształcenia ustawicznego, do potrzeb rynku pracy, co wymaga przede wszystkim ukierunkowania edukacji na przedsiębiorczość, języki obce oraz technologie informacyjne i komunikacyjne. Konieczne jest również ciągle dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, tak aby ułatwić zatrudnienie absolwentom szkół oraz zwiększyć mobilność zawodową społeczeństwa. Ponadto województwo opolskie charakteryzuje bardzo niekorzystne tendencje demograficzne. Dlatego należy podejmować działania na rzecz wzrostu potencjału ludnościowego, wspierać inicjatywy i poczynania służące wprowadzeniu na poziomie kraju uregulowań prawnych służących rozwojowi rodziny. Mamy świadomość, że procesy demograficzne są trudno sterowalne. Projekty z tej dziedziny powinny wypracowywać innowacyjne rozwiązania w zakresie polityki prorodzinnej, promować pracodawców uwzględniających w polityce zatrudnienia ten ważny aspekt społeczny, a także wspierać przedsięwzięcia uświadamiające negatywne skutki społeczne malejącego przyrostu demograficznego dla rodziny, społeczeństwa i kraju. Region potrzebuje również inicjowania działań zmierzających do poszerzenia oferty edukacyjnej, ułatwiających podejmowanie kształcenia,

na przykład przez stypendia czy staże, które będą zachęcać młodych ludzi rozpoczynających naukę w szkołach i na uczelniach regionu do stałego zamieszkania w województwie opolskim.

Obecnie na terenie województwa opolskiego realizowane są dwa projekty innowacyjne: pierwszy w temacie „Poszukiwanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy” w ramach Priorytetu VI, drugi w temacie „Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionalnego rynku pracy” w ramach Priorytetu IX.

Regionalna Sieć Tematyczna w województwie opolskim funkcjonuje już od roku. W jej skład wchodzi eksperci z organizacji pozarządowych oraz instytucji państwowych. Czy są to osoby, które mają wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa? Kto zasiada w tym gremium?

RST województwa opolskiego skupia w swoim gronie nie tylko praktyków z różnych dziedzin, ale także osoby, które mają realny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa. Są wśród nich przedstawiciele samorządu lokalnego i regionalnego, pracownicy naukowcy największych opolskich uczelni, reprezentanci jednostek zajmujących się rozwojem gospodarczym regionu, działających w obszarze rynku pracy i polityki społecznej. Ponadto działania RST wspierają swoim doświadczeniem przedstawiciele organizacji pozarządowych prężnie działających w regionie. Taki skład członków Sieci stwarza nadzieję, że podejmowane przez nich uchwały będą odpowiadać najważ-

niejszym potrzebom społecznym województwa opolskiego oraz że rekomendowane przez nich rezultaty projektów innowacyjnych będą odpowiednio promowane i upowszechniane.

Na czym głównie skupili się Państwo opracowując strategię działania RST na 2011 rok? Jakie są najważniejsze zadania realizowane w ramach Sieci w tym roku?

RST służy wymianie doświadczeń oraz ocenie rezultatów przedsięwzięć innowacyjnych realizowanych w województwie. W roku 2011, zgodnie z przyjętą „Strategią działania Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Opolskiego na rok 2011” zadania te koncentrują się głównie na opiniowaniu dwóch strategii wdrażania projektów innowacyjnych oraz walidacji jednego produktu przygotowanego w projekcie innowacyjnym „Wypracowanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy”.

Ponadto zaplanowaliśmy zorganizowanie spotkań doradczych z beneficjentami realizującymi projekty innowacyjne, które posłużą wymianie doświadczeń między praktykami, ekspertami i projektodawcami. Członkowie RST będą także zaangażowani w proces upowszechniania wypracowanych metod innowacyjnych, zwłaszcza metody dotyczącej powrotu migrantów, która zostanie włączona do działań podejmowanych przez Zarząd Województwa Opolskiego, między innymi w ramach Programu „Opolskie. Tutaj zostaję!”. Mamy nadzieję, że podejmowane przez nas działania będą miały realny wpływ na zmianę polityk w dziedzinach, w których są i będą realizowane projekty innowacyjne.

Naszym stałym zadaniem jest także informowanie członków Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Opolskiego o stanie wdrażania projektów innowacyjnych w województwie oraz o planowanych konkursach.

Czy organizując RST, korzystali Państwo z doświadczeń Sieci Tematycznych Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL?

Uważam, że zawsze warto korzystać z tego typu doświadczeń, ponieważ dzięki nim kontynuowane są dobre praktyki oraz istnieje możliwość wykorzystania ciekawych i sprawdzonych pomysłów. Sieci Tematyczne EQUAL stanowią bogate źródło wiedzy na temat wdrażania projektów innowacyjnych. Organizując dotychczasową pracę RST, opieraliśmy się na koncepcji funkcjonowania Sieci Tematycznych w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, która korzysta z doświadczeń Sieci Tematycznych EQUAL. Jako przykład może posłużyć chociażby różnorodny skład RST, która skupia podmioty mogące oferować beneficjentom realne wsparcie merytoryczne w zakresie realizowanych projektów innowacyjnych.

W jaki sposób wspierają Państwo realizatorów projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej?

Staramy się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom wszystkich potencjalnych wnioskodawców, a także beneficjentów już realizujących tego typu projekty. Punkty Informacyjne działające zarówno przy Instytucji Pośredniczącej (Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego), jak i Instytucji Pośredniczącej II stopnia (Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Opolu) udzielają kompetentnych porad w tej dziedzinie. Ponadto swoją pomocą służą pracownicy Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego w Opolu, organizując specjalistyczne szkolenia i udzielając wsparcia doradczego. W III kwartale 2011 roku, równoległe z ogłoszeniem konkursów na projekty innowacyjne, planujemy przeprowadzenie szkoleń dla wnioskodawców zainteresowanych realizacją tego typu projektów. Pragnę zapewnić, że zarówno wnioskodawcy, jak i beneficjenci mogą liczyć na naszą pomoc na każdym etapie przygotowywania wniosków oraz realizacji projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Jak już wspomniałam, w ramach RST postanowiliśmy zorganizować spotkania doradcze beneficjentów projektów innowacyjnych z ekspertami. Do tej pory odbyło się jedno tego typu spotkanie, ponieważ spełniło oczekiwania nasze i beneficjentów, będziemy kontynuować tę formę wsparcia.

RST województwa opolskiego skupia w swoim gronie nie tylko praktyków z różnych dziedzin, ale także osoby, które mają realny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy województwa. Są wśród nich przedstawiciele samorządu lokalnego i regionalnego, pracownicy naukowci największych opolskich uczelni, reprezentanci jednostek zajmujących się rozwojem gospodarczym regionu, działających w obszarze rynku pracy i polityki społecznej.

Istotnym zadaniem RST jest ocena strategii wdrażania projektów. Czy akceptowali już Państwo takie strategie?

Na ostatnim posiedzeniu RST WO, które odbyło się 24 maja 2011 roku w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego, opiniowaliśmy strategię wdrażania projektu innowacyjnego „Wypracowanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy”. Stanowiło to dla nas duże wyzwanie, ponieważ była to pierwsza strategia, którą ocenialiśmy. Ostatecznie RST zarekomendowała jej warunkową akceptację. Członkowie RST, na podstawie opinii eksperta, zdecydowali, że strategia wymaga jeszcze poprawy, jednocześnie wskazując beneficjentowi uchybienia i braki występujące w dokumencie. Uważam, że jest

to dobry przykład obrazujący zasadność działania RST, kiedy eksperci – praktycy, naukowcy z różnych dziedzin, reprezentujący różnorodne środowiska – opierając się na swoich doświadczeniach, wspólnie angażując się w realizację projektu, z którego produktu wszyscy będziemy korzystać.

Czy są już realizowane projekty, które odegrają znaczącą rolę w rozwiązaniu problemów społeczno-gospodarczych województwa i będzie można je upowszechnić w całym kraju?

Jak już wspomniałam, obecnie w województwie opolskim realizowane są dwa projekty innowacyjne. Pierwszym z nich jest projekt pt. „Wypracowanie metod zmniejszania emigracji zarobkowej i wspierania powrotu migrantów na polski rynek pracy”, w którego ramach powstanie model określający sposób postępowania w odniesieniu do występującego zjawiska reemigracji. Drugi projekt innowacyjny, realizowany od marca 2011 roku w ramach tematu „Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionalnego rynku pracy”, nosi tytuł „Wirtualna firma dobrą praktyką kształcenia zawodowego”. W ramach projektu powstanie aplikacja pod nazwą „Wirtualna firma” wraz z instrukcją obsługi (działająca dzięki e-learningowej platformie szkoleniowej). Dzięki „wirtualnej firmie” uczniowie będą mieli możliwość przeprowadzania transakcji handlowych z innymi tego typu przedsiębiorstwami.

Obydwa projekty są w fazie realizacji, nie można zatem jeszcze stwierdzić, czy będą proponowały rozwiązania możliwe do upowszechnienia w całym kraju. Ostateczna decyzja w tej kwestii zostanie podjęta po dokonaniu przez RST walidacji produktów finalnych tych projektów.

Jakie plany ma RST na najbliższe półrocze?

W drugim półroczu 2011 roku zajmiemy się opiniowaniem kolejnej strategii realizowanego projektu innowacyjnego, a także po raz pierwszy przeprowadzona zostanie w województwie opolskim walidacja produktów finalnych projektu innowacyjnego. To dla nas spore wyzwanie. Uważam jednak, że będzie to okazja do zdobycia kolejnych cennych doświadczeń, które na pewno wykorzystamy. Ponieważ w roku 2011 jest ostatnia szansa na ogłoszenie konkursów na projekty innowacyjne, w województwie opolskim zaplanowano przeprowadzenie aż czterech konkursów. Tym samym w 2012 roku naszą Sieć czeka sporo pracy. Ponadto w najbliższym półroczu będziemy opracowywać „Strategię działania Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Opolskiego na rok 2012”. Kolejne posiedzenie RST WO zostało wstępnie zaplanowane na listopad 2011 roku. ●

Rozmawiał
Wojciech Wojnowski

Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

**Konkursy dla projektów innowacyjnych PO KL w poszczególnych województwach
(do końca 2011 roku)**

Głównym celem działań podejmowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy. By osiągnąć dany poziom rozwoju, PO KL koncentruje wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, budowa sprawnej i skutecznej administracji publicznej. Do rozwiązywania problemów mieszczących się w wyżej wymienionych obszarach często brakuje jednak właściwych instrumentów, które mogłyby zostać wykorzystane przy wspieraniu grup docelowych. W związku z tym coraz większą wagę przywiązuje się do projektów innowacyjnych. Zadaniem tego typu projektów jest poszukiwanie nowych, lepszych, bardziej efektywnych sposobów rozwiązywania problemów.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki składa się z dziewięciu priorytetów tematycznych. Ostatnie cztery priorytety, tzw. regionalne, wdrażane są odrębnie przez każde z województw. Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” skupia swą uwagę głównie na aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo, w tym na trudnościach związanych z wejściem oraz utrzymaniem się na rynku pracy. Priorytet VII „Promocja integracji społecznej” wspiera działania ukierunkowane przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych. Priorytet VIII „Regionalne kadry gospodarki” zakłada, że w celu przeciwdziałania wzrostowi bezrobocia wywołanego procesami adaptacyjnymi i modernizacyjnymi należy w zarządzaniu tymi procesami wspomóc zarówno przedsiębiorstwa, samorząd lokalny, instytucje rynku pracy, jak i samych pracowników. Natomiast ostatni priorytet wdrażany regionalnie, Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, stanowi odpowiedź na problem nierównego dostępu do edukacji osób, które, zgodnie z diagnozą, napotykały trudności w tej dziedzinie.

Każdy region posiada odpowiednie Instytucje Wdrażające odpowiedzialne za system wdrażania priorytetów regionalnych PO KL (najczęściej są to wojewódzkie urzędy pracy oraz urzędy marszałkowskie). Każda z Instytucji Wdrażających opracowuje własny harmonogram wskazujący tryby i terminy naborów wniosków do poszczególnych działań oraz zamieszcza go na swojej stronie internetowej. W harmonogramach coraz częściej pojawiają się informacje o naborach wniosków do projektów innowacyjnych. Na stronach internetowych można znaleźć zatwierdzone Plany Działania, z nich zaś można zacerpnąć informację o tym, jakiego typu konkursy (otwarte/zamknięte), w ramach którego z priorytetów i w którym kwartale będą ogłaszane w danym roku.

Każdy projekt innowacyjny musi być zgodny z celami PO KL, z celami Priorytetu, w ramach którego ogłoszony jest konkurs oraz z tematem (lub tematami) dla projektów innowacyjnych (testujących) określonym (lub określonymi) dla danego konkursu. Przed przystąpieniem do fazy planowania projektu konieczne jest zapoznanie się z zapisami PO KL oraz odpowiedniego Planu Działania.

Wiele naborów do projektów innowacyjnych w 2011 roku zostało już zakończonych, jednak większość województw na tym nie poprzestaje i planuje do końca roku przeprowadzenie kolejnych konkursów. Województwo zachodniopomorskie zamierza jeszcze zorganizować nabór do Priorytetów VI, VIII oraz IX. Wielkopolskie natomiast zaplanowało na II kwartał nabór do Priorytetu VII, a na IV kwartał do Priorytetów VI i IX. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego rozpoczął konkurs w ramach Priorytetu IX, który potrwa do 14 września. Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie planuje na III kwartał konkurs w ramach Priorytetu VI. Na innowacyjność stawia również województwo lubelskie. Obecnie prowadzi nabór do Priorytetu VII, który zakończy się dopiero 14 października. We wrześniu na Lubelszczyźnie odbyły się również konkursy w ramach Priorytetów VIII i IX. Ponadto na III kwartał przewidziano nabór projektów dotyczących działań w sferze aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Zainteresowani projektami innowacyjnymi z terenu województwa pomorskiego mogli składać wnioski od 12 sierpnia

Przewidywane nabory wniosków do projektów innowacyjnych PO KL w regionach (do końca 2011 roku)

Województwo	Priorytet			
	VI	VII	VIII	IX
Dolnośląskie	x	x	x	
Kujawsko-pomorskie				
Lubelskie	x	x	x	x
Lubuskie				
Łódzkie				
Małopolskie	x	x		
Mazowieckie	x			
Opolskie	x			x
Podkarpackie	x	x		
Podlaskie	x		x	x
Pomorskie	x			
Śląskie				
Świętokrzyskie	x		x	
Warmińsko-mazurskie	x		x	x
Wielkopolskie	x	x		x
Zachodniopomorskie	x		x	x

do 16 września (Działanie 6.1). W województwie dolnośląskim we wrześniu zakończono kilka konkursów. Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy poinformował, że 5 września to ostatni dzień naboru wniosków do Priorytetu VI. Projekty innowacyjne dotyczące promowania integracji społecznej można było składać do 16 września, a wraz z końcem miesiąca nastąpiło również zakończenie naboru wniosków do Priorytetu VIII.

Województwa podkarpackie oraz małopolskie założyły w Planach Działania nabory wniosków do Priorytetów VI i VII (III i VI kwartał 2011 roku). Województwa opolskie i podlaskie zamierzają się skupić na aktywizacji osób bezrobotnych oraz rozwoju wykształcenia i kompetencji. Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku wyraża zamiar wspierania w IV kwartale projektów z Działania 8.1. Na Mazowszu w czerwcu i lipcu zostały zakończone wszystkie konkursy dotyczące projektów innowacyjnych realizowanych w ramach działań wdrażanych przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych. Mimo to konkursy na projekty innowacyjne nie zostały zamknięte. Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie przewiduje nabór wniosków do Działania 6.1.1,

jednak z powodu trwających konsultacji ostateczna data naboru nie jest jeszcze znana.

Województwa: lubuskie, łódzkie, śląskie oraz kujawsko-pomorskie w pierwszym półroczu zakończyły z sukcesami kilka naborów wniosków do projektów innowacyjnych. Informacje o kolejnych konkursach, w przyszłych latach, zostaną umieszczone na stronach internetowych odpowiednich Instytucji Wdrażających PO KL w regionach.

Informacje o planowanych naborach wniosków zostały przedstawione na podstawie konsultacji z Instytucjami Wdrażającymi komponent regionalny PO KL w poszczególnych województwach. Dane kontaktowe do tych instytucji można znaleźć na stronie <http://www.efs.gov.pl/OrganizacjaFunduszyEuropejskich/Strony/Instytucjewprogramach.aspx>. ●

Opracowała

Sylwia Kacprowicz

Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

CENTRALNY PUNKT INFORMACYJNY FUNDUSZY EUROPEJSKICH

ul. Żurawia 3/5, 00-503 Warszawa
tel. +48 22 626 06 32/33
faks: +48 22 745 05 45
mail: punktinformacyjny@cpe.gov.pl
www.funduszeuropejskie.gov.pl
www.cpe.gov.pl

KOORDYNATOR CPI

Przemysław Lewandowski-Bień
tel. +48 22 378 31 75, kom. 782 110 194
faks: +48 22 201 97 25
mail: przemyslaw.lewandowski-bien@cpe.gov.pl
Centrum Projektów Europejskich
ul. Domaniewska 39a, 02-672 Warszawa
www.cpe.gov.pl

PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI – KRAJOWA INSTYTUCJA WSPOMAGAJĄCA
CENTRUM PROJEKTÓW EUROPEJSKICH, UL. DOMANIEWSKA 39A, 02-672 WARSZAWA
TEL.: (22) 378 31 00, FAKS: (22) 201 97 25, E-MAIL: KIW@CPE.GOV.PL
WWW.KIW-POKL.ORG.PL

Biuletyn współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki